

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky

Komparace zájmu o pornografii žáků základních a středních škol a klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy

Bakalářská práce

Autor: Adam Sobol

Studijní obor: Speciální pedagogika

Vedoucí práce: Mgr. Martin Kaliba, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Ing. Marta Kozdas, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor: Adam Sobol

Studium: P21P0759

Studijní program: B0111A190019 Speciální pedagogika

Studijní obor: Speciální pedagogika

Název bakalářské práce: **Komparace zájmu o pornografii žáků základních a středních škol a klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy**

Název bakalářské práce AJ: Comparison of the interest in pornography of primary and secondary school pupils and clients of institutional and protective education facilities

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce je zaměřena na téma sledování pornografie v cílové skupině dospívajících. Jejím cílem je komparace zájmu o pornografii u žáků základních a středních škol a klientů zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Teoretická část vymezuje problematiku pornografie, její historický kontext, rizika z ní vyplývající a možnosti jejich prevence. Praktická část věnuje pozornost postojům respondentů k online pornografii, prevalenci jejího sledování a komparaci jednotlivých skupin respondentů. Z metodologického hlediska bude využita metoda dotazování.

KRAUS, Blahoslav. *Sociální deviace v transformaci společnosti*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. ISBN 978-80-7435-575-2.

KŘIVÁNKOVÁ, Lucie. *Sex, násilí a společnost: konsenzuální sadomasochismus jako součást kultury*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-853-2.

POŠTULKA, Vladimír. *Dějiny pornografie*. V Praze: XYZ, 2007. ISBN 9788087021309.

MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0694-1.

SLUSSAREFF, Michaela. *Hry, sítě, porno: rodičovský průvodce džunglí digitálního dětství a puberty*. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2022. Žádná velká věda. ISBN 9788075551566

Zadávací pracoviště: Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Martin Kaliba, Ph.D.

Oponent: Mgr. Ing. Marta Kozdas, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 16.12.2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Komparace zájmu o pornografii žáků základních a středních škol a klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy* vypracoval pod vedením vedoucího závěrečné práce samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 2. 5. 2024

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce, mému panu učiteli Mgr. Martinu Kalibovi, Ph.D., za odborné vedení, empatii, pomoc a cenné rady při celém zpracování této bakalářské práce. Poděkování si dále zaslouží odborná knihovnice Univerzitní knihovny Hradec Králové, paní Michaela Flašarová, DiS., jež mi zajišťovala mnoho pramenů k mé práci prostřednictvím Meziknihovní výpůjční služby, a také vychovatelé, ředitelé, učitelé či sociální pracovníci ze škol a školských zařízeních, včetně zařízení ústavní a ochranné výchovy.

Anotace

SOBOL, Adam. *Komparace zájmu o pornografii žáků základních a středních škol a klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2024. 82 s. Bakalářská závěrečná práce.

Bakalářská práce je zaměřena na téma vyhledávání a sledování pornografie v cílové skupině dětí a mládeže v období pubescence. Jejím cílem je komparace zájmu o pornografii u žáků základních a středních škol z běžného rodinného prostředí a klientů zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Teoretická část vymezuje problematiku pornografie, zejména pak její zastoupení v online prostoru, zjišťuje dostupné internetové servery a sekce, poukazuje na možná rizika a doporučení, jak jim předcházet. V neposlední řadě práce nabízí základní vhled na psychologické zvláštnosti dospívajících, specifika ústavních zařízení a klientů v nich umístěných. Praktická část věnuje pozornost postojům respondentů k online pornografii, frekvenci jejího sledování, otázce důležitosti rozhovoru s rodinou a dalších aspektů, s nimiž může konzumace online pornografie souviset. Z metodologického hlediska bude využita metoda dotazování.

Klíčová slova

pornografie, rizikové chování, prevence, rodina, ústavní výchova

Annotation

SOBOL, Adam. *Comparison of the interest in pornography of primary and secondary school pupils and clients of institutional and protective education facilities*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2024. 82 pp. Bachelor Degree Thesis.

The bachelor's thesis is focused on the topic of searching and watching pornography in the target group of children and youth in the period of pubescence. Its goal is to compare the interest in pornography among primary and secondary school pupils from a normal family environment and clients of facilities for institutional and protective education. The theoretical part defines the issue of pornography, especially its representation in the online space, identifies available internet servers and sections, points out possible risks and recommendations on how to prevent them. Last but not least, the work offers a basic insight into the psychological peculiarities of youth as well as the specifics of institutional facilities and the clients placed in there. The practical part pays attention to respondents' attitudes towards online pornography, the frequency of its watching, the question of the importance of talking with family and other aspects that may be related to the consumption of online pornography. From a methodological point of view, the questioning method will be used.

Keywords

Pornography, risky behavior, prevention, family, institutional education

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská závěrečná práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2017 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum:.....

Podpis studenta:.....

Obsah

Seznam použitých zkratk a pojmů.....	10
Úvod.....	11
1. Vymezení pojmu „pornografie“	12
1.1 Pornografie v online prostoru	12
1.2 Porno weby a sekce	14
2. Důsledky sledování pornografie a projevů rizikového sexuálního chování mládeže v online prostoru.....	15
3. Prevence sledování pornografie a eliminace projevů rizikového sexuálního chování u dětí a mládeže v online prostoru	18
4. Rizikové sexuální a závislostní chování.....	20
5. Vývojové zvláštnosti dětí a mládeže	22
5.1 Vývojové zvláštnosti v období dětství školního věku	22
5.2 Vývojové zvláštnosti v období dospívání.....	23
6. Ústavní a ochranná výchova.....	25
6.1 Ústavní výchova.....	27
6.2 Ochranná výchova.....	28
6.3 Výzkumy z oblastí ústavní a ochranné výchovy	28
7. Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.....	29
7.1 Diagnostický ústav.....	30
7.2 Dětský domov.....	30
7.3 Dětský domov se školou	31
7.4 Výchovný ústav.....	31
8. Komparace zájmu o pornografii ve výzkumném vzorku	33
8.1 Metodologie výzkumu	34
8.2 Výzkumný soubor	35
8.3 Konstrukce dotazníku.....	35

8.4	Výsledky dotazníkového šetření.....	36
8.5	Vyhodnocení hypotéz.....	64
8.6	Závěr výzkumné části a diskuse.....	69
	Závěr.....	72
	Literatura.....	73
	Odborné články v periodikách.....	75
	Internetové zdroje.....	75
	Citované zákony.....	76
	Příloha č. 1 – formulář dotazníku pro žáky běžného rodinného prostředí.....	77
	Příloha č. 2 – formulář dotazníku pro klienty zařízení ÚV/OV.....	80

Seznam použitých zkratk a pojmů

BDSM – bondage, discipline, dominance, submission (otroctví, disciplína, dominance, poslušnost)

CNS – centrální nervová soustava

ČR – Česká republika

ČŠI – Česká školní inspekce

DD – dětský domov

DDŠ – dětský domov se školou

DÚ – diagnostický ústav

FZŠ – fakultní základní škola

IT – informační technologie

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NRP – Náhradní rodinná péče

OSPOD – Orgán sociálně právní ochrany dětí

OV – ochranná výchova

PC – personal computer (osobní počítač)

SŠ – střední škola

USA – United States of America (Spojené státy americké)

ÚV – ústavní výchova

VÚ – výchovný ústav

VÚDDŠ – výchovný ústav a dětský domov se školou

ZŠ – základní škola

Úvod

Pornografie neodmyslitelně patří k našemu společenství a i když si tento fakt možná spousta z nás nechce připustit, určitým způsobem ovlivňuje psychiku člověka i mezilidské vztahy. Skupina dětí a mládeže může být technologickým rozmachem, a s tím také vlivem pornografie, vůbec tou nejvíce ovlivněnou, proto je důležité se na ni podrobněji zaměřit.

Uvedené téma bakalářské práce jsem si vybral zejména díky faktu, že mám ve svém blízkém okolí osobu, jež se rozhodla pro pornografii jako zdroj příjmů a obživy. Zaregistroval jsem, jak velmi rychle a plošně se informace o jejím působení rozšířily a vyvolaly velký ohlas, ne však příliš pozitivní. Z daného důvodu jsem nabyl přesvědčení, jak téma pornografie zastává popularitu v naší společnosti a ať již pozitivním či negativním směrem, budí v lidech zájem o tuto problematiku.

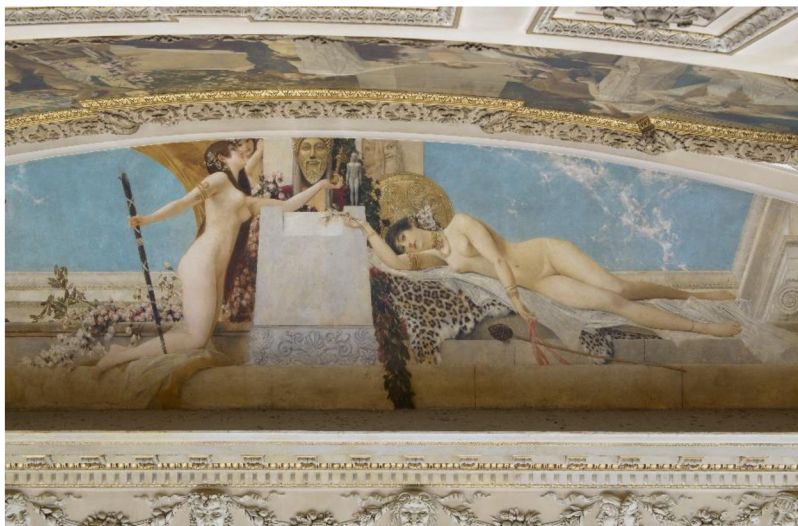
Jelikož studuji Speciální pedagogiku, kde jedna z nejhlavnějších cílových skupin jsou děti a mládež, rozhodl jsem se skloubit můj zájem o výzkum tématu pornografie v kontextu dospívající mládeže a zkoumat konzumaci online pornografie v této cílové skupině.

Bakalářská práce bude zkoumat zájem o vyhledávání a sledování pornografie v online prostoru mezi dospívající mládeží z běžného rodinného prostředí a klienty v zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Jejím cílem bude komparace obou dotazovaných skupin a zjištění prevalence konzumování online pornografického obsahu. Teoretická část nabídne vhled na samotnou pornografii, především pak online pornografii, rozčlení porno obsah do určitých sekcí, upozorní na možná rizika a eventuality prevence, dále také popíše vývojové zvláštnosti dospívajících dětí, zařízení ústavní a ochranné výchovy, včetně zde umístěných klientů. V praktické části bude za pomoci 15 výzkumných otázek realizován cíl práce, čili komparace zájmu o pornografii ve vybraných skupinách a zjištění prevalence zájmu o konzumaci pornografie. Také zde budou zjišťovány další atributy, jako je věk a motivace prvního setkání s online pornografií, frekvence jejího sledování, globální názor na pornografii, zkušenosti s atypickými či rizikovými jevy během konzumace pornografie, technická dostupnost porno obsahu na internetu a v neposlední řadě otázka diskuse daného tématu v rodinném či školském prostředí.

1. Vymezení pojmu „pornografie“

Samotné slovo pornografie pochází z řeckého *porné* (prostitutka) a *grafein* (psát). To v překladu znamená: život, zvyky a činnosti prostitutek. (Chmelík, 2003, s. 43)

Pornografie má několik historických výkladů, které byly publikované již v minulém století. Poštulka (2007, s. 10) ve své publikaci cituje *Pařížskou úmluvu* z roku 1910, jež o pornografii hovoří jako o „dílech necudného obsahu“. Ne každé země měly k vymezení pornografie zcela totožný názor a přístup. Německý encyklopedický slovník (1987) vykládá pornografii jako „Vulgárně naturalistické a nemorální zobrazování pohlavního života v umění.“ Poněkud mírnější definici pak nalezneme v Britském psychologickém slovníku, kdy „Pornografie je naturalistické dílo obscénnosti, které má jediný účel: sexuálně vzrušit pozorovatele.“ (Poštulka, 2007, s. 11, 12)

Obr.1: Dionýsův oltář od Gustava Klimta, 1886-1887 (in commons.wikimedia.org)

1.1 Pornografie v online prostoru

Existuje několik forem pornografie, s nimiž se můžeme setkat. Ať se již jedná o porno časopisy, obrázky s erotickým kontextem či porno videa. V současnosti pornografický obsah převládá zejména v online prostoru. Slussareff (2022, s. 180) zmiňuje, že „*Pornografie je dnes běžnou součástí digitální krajiny*“. Zřejmě nejvyšší popularitu si online pornografie získala zejména díky faktu, že se k ní uživatel dostane velice snadno, jednoduše, a ve většině případů také zadarmo. Konzumenti navíc mohou vybírat materiály z nabídky nepřehledného množství. (Slussareff, 2022, s. 181) Divínová (2005, s. 27) dodává další atributy výhod online

pornografie, jako jsou *rovnost statusu* (tzn. všichni mají rovné šance), *transcendentální prostor* (tzn. kdykoliv, kdekoliv a s kýmkoliv mohou sdílet svůj čas v online prostoru) či *časová flexibilita* (tzn. subjektivně vnímáme čas v prostředí bohatém na podněty). Suler (1998, in Divinová, 2005, s. 31) v kontextu online komunikace (můžeme hovořit např. o erotickém chatu) uvádí jako významný faktor *anonymitu* (druhý neví, kdo jsem, Já tedy mohu skrýt svou identitu), *neviditelnost* (druhý nemůže vidět, jak vypadám, jak se tvářím), *asynchronicitu komunikace* (reakci si mohu promyslet, protože ji mohu odložit, není nutné reagovat ihned), ad. Ve virtuálním světě může konzument také nakupovat v online sexshopech, poptávat eskortní služby, hledat si partnerský vztah nebo příležitostný poměr prostřednictvím online seznamek, nebo vyhledávat sexuology a hledat vlastní sexuální identitu. V neposlední řadě může pornografie sloužit k masturbačním účelům. (Griffiths, 2001, in Divinová, 2005, s. 93) Na bezprostřednost sexuálního prožitku na internetu apeluje také zahraniční literatura. Carnes, Patrick (2001, s. 1) tvrdí, že na internetu dnes můžeme mít „sex“ kdykoliv se nám zachce s jakoukoli osobou, mluvíme zde o tzv. *cybersexu*. Schneider a Weiss (in Divinová, 2005, s. 94) jako *cybersex* označují jakoukoliv formu sexuálního vyjádření probíhajícího prostřednictvím internetu nebo počítače.

Online pornografii nevyhledávají pouze dospělí, nýbrž se stala středem pozornosti také dětem a dospívajícím. Z výsledků šetření (Ševčíková, Daneback, 2014, in Ševčíková, 2015, s. 102) vyplynulo, že zhruba polovina mládeže v ČR zhlédla na internetu sexuálně explicitní materiály. Není tomu však vždycky tak, že by děti vyhledávaly záměrně pornografická videa. První zkušenost a setkání s porno obsahem na internetu může vzniknout úplnou náhodou. Stačí například nevyžádaná pošta v emailu, nesmazaná historie v prohlížeči nebo také odkaz v chatu od „zkušenějšího“ kamaráda. (Slussareff, 2022, s. 180) Ševčíková (2015, s. 100) upozorňuje i na neoznačený sexuální obsah, jež se může vyskytovat na nesexuálně zaměřených webových stránkách. Když se však podíváme do USA, kde výzkumná skupina „Teens and Pornography“ demograficky zkoumala reprezentativní skupinu teenagerů v USA ve věku 13-17 let, nalézáme další zajímavá zjištění. V průzkumu 73% dospívajících uvedlo, že se již setkali s online pornografií. Celkově 29% respondentů objevilo online pornografii zcela náhodně a 44% dotazovaných uvedlo, že záměrně vyhledávali online pornografické obsahy. (Teens Are Watching pornography, online) Podle jiné americké studie (Puccio, Heavy, 2016, in Hearn, 2017, s. 3) je uveden jako průměrný věk 1. styku s online pornografií 11 let. Z dotazovaných 3000 respondentů (chlapci) ve věku 13-18 let 81% uvedlo, že se již setkali s online pornografií.

1.2 Porno weby a sekce

Dle statistik z roku 1999 již 98 527 275 lidí navštívilo 5 nejznámějších porno webů zdarma během jednoho měsíce. Kolem 200 webových stránek spojených se sexuální tematikou jsou přidávány každý den a sex na internetu zastává 3. největší sektor v online prostoru. (Carnes, Patrick, 2001, s. 7) Mülheift (in Týdeník školství, 2007, s. 5) dokonce tvrdí, že každý rok se počet stránek s pornografickým obsahem až zdvojnásobuje.

K velmi známým platformám, jež zastávají první příčky oblíbenosti, patří: *pornhub*, *xvideos*, *xhamster*, *redtube*, ad. (in hookupguru.com, online) Černý (2013, s. 12) v publikaci zmiňuje webovou stránku *The Adult Site*, sloužící jako jakési „shromaždiště“ známých i méně známých porno webů, mimo to také stránky nabízející eskortní služby, erotické masáže, telefonní erotické linky a mnoho dalších webů a služeb. Takových stránek dnes existuje celá řada. Porno stránky fungují buď zdarma prostřednictvím umístěných reklam na dané stránce, nebo konzumenti hradí poplatek prostřednictvím SMS (zavazují se k předplatnému). (in Kybernetická kriminalita, 2013, s. 10)

Kromě porno webů jsou kapitolou samo o sobě sekce (kategorie) porno videí. Konzument jich má ve výběru celé spektrum. Níže si můžeme uvést několik příkladů:

- *Anime (kreslené porno)* – Jedná se o animované postavičky, jež spíše mohou připomínat dětskou pohádku. Daná sekce je velmi oblíbená v asijských zemích.
- *Bizarre („na hraně“)* – Jak již název napovídá, zde se bavíme o bizarních jevech. Něco co je nezvyklé, nenormální až úchylné.
- *Bondage (provazy)* – Sexuální technika zvaná „sado maso“, kdy svazování sexuálního partnera může u druhé osoby evokovat vzrušující prožitek.
- *Mature* - „zralé ženy“
- *Teens* - „mladé dívky v kurzu“
- *Voyeur* – Odvozené od sexuální úchylnky „voyerství“, kdy postižený sleduje cizí intimitu či sexuální praktiky. Patří k oblíbeným sekcím.

(Černý, 2013, s. 39-43)

Výše uvedené kategorie *Bizzare* a *Bondage* lze zařadit do skupiny tzv. BD¹SM² aktivit. Mluvíme o sadistických, masochistických, sadomasochistických či „bondage“ aktivitách, které jsou spojené se sexuální dominancí a submisí a řadíme je do sexuálních deviací. (Křivánková, 2021, s. 27) Další velmi extrémní sekcí je *sex se zvířaty*. Doktorka Křivánková apeluje na fakt, že nůžky se zde velmi rozevírají. V některých zemích je sex se zvířaty přísně trestný již stovky let (např. Velká Británie), jinde se zákon ukotvil až ve 21. století (Francie, Belgie, Německo, ad.). Stále však existují země, kde sex se zvířetem není trestný, než se prokáže týrání zvířete (Finsko, Maďarsko, Rumunsko). (Křivánková, 2021, s. 18) Bohužel, ani v ČR není styk se zvířetem trestný, dokavad se neprokáže přítomnost týrání zvířete. (denik.cz, online)

2. Důsledky sledování pornografie a projevů rizikového sexuálního chování mládeže v online prostoru

Děti a dospívající jsou vůbec tou nejvíce ohroženou skupinou, jež může být pornografickým obsahem ovlivněna. „*Prozkoumávání vlastní sexuality patří k hlavním důvodům, proč dospívající pornografii vyhledávají.*“ (Slussareff, 2022, s. 185) Děti také pornografii vyhledávají ke svému sebeurčení a sebepoznání, aby odkryly vlastní sexuální preference a sexualitu. U pornografie je však problém, že nepodává a nezaručuje vždy reálný obraz, v kontextu pornografie proto spíše mluvíme o „filmu“. (Slussareff, 2022, s. 185)

Výzkumy, analyzující obsahy domovských stránek nejnavštěvovanějších webů s pornografií (Americká studie, 2016, in Slussareff, 2022, s. 186, 187) ukázaly, že:

- *88 % videí ukazuje určitou formu fyzické agresivity (př. facka, bití, škrčení, či dokonce znásilnění)*
- *50 % videí obsahuje verbální agresi, ve většině případech jsou adresátem verbální agrese ženy*
- *Pouhých 11 % videí zobrazuje použití kondomu*
- *Fyzické proporce herců a hereček nejsou realistickým obrazem zdravého lidského těla a ani sexuální výkony nejsou zcela adekvátní realitě. Trvají např. výrazně déle, než při reálném sexu.*

---

¹ BD = bondage a disciplína (svazování, omezování pohybu, výcvikové aktivity)

² SM = sadismus, masochismus, sadomasochismus (aktivity, jež za využití pomůcek způsobují bolest a tělesný diskomfort konající, či druhé osobě)

Profesor Kraus k této problematice dodává, že vlivem médií a internetu dochází k narušení až deformaci estetického citění a vkusu. Jak již bylo zmíněno výše, extrémně a zřejmě nejvýše ohroženou skupinou však zůstávají právě děti, jimž mohou masová média ohrožovat chování a životní postoje. (Kraus, 2015, s. 130) V některých případech se manifestuje až závislost na konzumaci pornografie. Obecně zde mluvíme o tzv. „netománii“, tj. závislosti na internetu. Existují 3 základní typy závislostí na internetu: *závislost na online hrách*, *závislost na online komunikaci* (např. nadměrné užívání platformy *Messenger*, *WhatsApp*, *Instagram*, ad.) a právě *závislost na stránkách s pornografickým obsahem*. (Pokorný, Telcová, Tomko, 2002, in Kraus, 2015, s. 187)

V „dětských očích“ pornografie však ne vždy znamená jenom samá negativa. Pornografie může mládež do jisté míry edukovat v oblasti lidské sexuality, a také v teoretickém získávání sexuálních zkušeností a dalších sexuálních praktik. (Divínová, 2005, s. 113) V americkém výzkumu 45% respondentů uvedlo, že online pornografie poskytuje užitečné informace o sexu samotném. Co je ve výzkumném šetření také velmi zajímavé, pouze 27% souhlasí s tím, že online pornografie přesně ukazuje způsob, jakým většina lidí v reálném životě sex praktikuje. Takový výsledek je velice pozitivní a uspokojivý, protože jak bylo dříve zmíněno, pornografie (online pornografii nevyjímaje) často ukazuje nereálný obraz, který se od reality do značné míry odlišuje. (Teens Are Watching Pornography, online) Uzel (2004, s. 168) však apeluje, že čistě sledování pornografických materiálů nemůže být jediným zdrojem zisku informací ohledně sexuálního života, to může totiž vést ke zkresleným představám v životě mladého jedince.

Chmelík (2003, s. 47) říká, že: *„Pornografie je nepochybně škodlivá pro zdravý a morální vývoj mládeže a z tohoto pohledu ji je nutné posuzovat za sociálně patologický jev“*. Rovnost muže a ženy v pornografických videích bývá značně destruována. Pornografická videa většinou líčí muže jako dominantní osobnost a ženy jsou spíše submisivní aktérky děje. (Chmelík, 2003, s. 48)

Ševčíková (2015, s. 111) konstatuje, že: *„Časté vyhledávání sexuálních obsahů se význačně podílí na změně chování a postojů v sexu“*.

Internet může mládeži posilovat jejich nezdravé zautomatizované návyky. Děti se kupříkladu vyhýbají sociálním vztahům, nedokáží navázat kvalitní kontakt s ostatními členy společnosti, a nebo ostatním nedůvěřují a cítí se být ohrožené. V tomto ohledu internet působí jako určitá jistota, uživatelé se mohou skrze virtuální prostor „schovávat“, jejich identita zůstává

neodhalená a vše lze nastavovat dle přání a potřeb konzumenta. Problémem bývá online komunikace na internetových platformách, existuje zde riziko, že se děti dostanou do kontaktu s potenciálně nebezpečnou osobou, nebo minimálně mohou vznikat, jak již bylo zmíněno, nezdravé psychosexuální návyky pro budoucí život. (Carnes et al., 2001, s. 41)

Jako další neduh Ringrose et al. (2012, in Hearn, 2017, s. 45) uvádí tzv. *sexting*³, který doprovází další patologické jevy, jako je obtěžování, šikana až násilí. Oběti sextingu bývají většinou mladé dívky a ženy, které jsou pod nátlakem nuceny posílat intimní fotografie či videa. V Kybernetické kriminalitě (2013, s. 13) se dočteme, že sexting má neobyčejný význam u dospívajících především díky možnosti sebe prezentace své vizáže (takové obsahy dnes často nalezneme například na platformě *Instagram*), a také možnosti drobného přivýdělku – systém „něco za něco“, v tomto případě finanční zisk za distribuci vlastních fotografií či videí. V současnosti je ukázkovým příkladem sextingu platforma *OnlyFans*, kde si konzumenti musí zakoupit předplatné. Významově velmi blízkým pojmem je *kybergrooming*, bavíme se o nebezpečném chování, kdy pachatel požaduje po své oběti zaslání osobních údajů či videa s citlivým, sexuálně orientovaným obsahem, jež může zneužít ve svůj prospěch. (in Sociální práce, 2013, s. 8) Zřejmě nejvíce známý příklad kybergroomingu v rámci České republiky se odehrál v Ústí nad Labem, kde bývalí skautští vedoucí Piškot a Meluzín v letech 2007-2012 zneužili celkem 39 dětských obětí. (in Učitelství, 2020, s. 10) Program *Český informační uzel bezpečnějšího internetu* pod záštitou konsorcia projektu CzeSI za podpory MŠMT v roce 2006 odhalil, že v průzkumu dětí 12-17 let patří k nejpoblárnější aktivitě právě chatování, 49% respondentů přitom odkrývá o sobě citlivé informace, jež mohou být pro ně potenciální hrozbou. (in Týdeník školství, 2007, s. 5)

V neposlední řadě obecně zvýšené užívání online prostoru, včetně konzumace porno obsahu, může vést až ke vzniku závislosti. Jedinec při nadměrném užívání internetu ztrácí pojem o čase, mohou se manifestovat depresivní stavy, napětí, agrese, roste toleranční limit a nastávají další negativní dopady, jako je únava, konflikty s okolím (rodina, vztahy ve škole) a zanedbávání povinností (např. školní úkoly a domácí povinnosti). (Blinka, 2015, s. 33)

---

³ sexting = elektronické rozesílání textových zpráv, fotografií či videí se sexuálním obsahem. (in wikipedia.org)

3. Prevence sledování pornografie a eliminace projevů rizikového sexuálního chování u dětí a mládeže v online prostoru

V předchozí kapitole bylo uvedeno skutečně velké množství rizik pornografie v kyberprostoru. Jim se dá však předcházet dříve, než nastane „hašení požáru“. Nejdůležitějším a základním atributem podpory je bezesporu rodina, jež dítěti saturuje základní životní potřeby a zázemí. Po rodině následuje gesce školy či jiných volnočasových organizací. Celkové prostředí, v němž se dítě pohybuje, ovlivňuje všechny jeho směry. U rodičů dětí nezřídka dochází k situacím, kdy zkrátka nedokáží se svými ratolestmi vhodným způsobem komunikovat a adekvátně jim pomoci v otázkách sexuality a intimity. Slussareff (2022, s. 206) doporučuje rodičům svých ratolestí při komunikaci volit přátelský přístup (dítě by mělo mít pocit, že rodič je s ním na „stejně vlně“), podělit se o své osobní zkušenosti v oblasti sexuálního poznávání a upozornit na určitá úskalí, ale také poskytnout prostor pro vzájemnou komunikaci a možnost dále se zajímat o sexuální informace. Černý (2013, s. 65) zastává obdobný názor a apeluje, že nepostradatelným klíčem zvládnutí problému je **komunikace**, čili s dítětem hovořit, být empatický a umět mu naslouchat. Müller (2014, s. 124) považuje za důležitý atribut **dialog dítěte s rodičem** ohledně rozmnožování, lidské sexuality a jejím vlivu v životě jedince. Samozřejmě, kromě správného edukačního přístupu a vzoru patří k účinným opatřením proti zamezení rizikovému chování také technické zabezpečení. Černý (2013, s. 65, 66) zmiňuje platformy, jako např. *Cyberpatrol*, *CyberSitter* atd., jež zamezují zobrazení určitých stránek s nežádoucím obsahem, což může být pro rodiny velice účinný nástroj. Další užitečnou funkcí je omezení prohlížeče, kdy určité stránky či slovní spojení budou přístupná pouze po heslovém ověření. Takové restrikce mohou kromě rodičů podnikat také pedagogové a správci sítí daných školských i neškolských zařízení, kdy redukují určité obsahy napříč celou školní sítí (in *Teens Are Watching Pornography*, online)

Možností a způsobů technické redukce najdeme skutečně celou řadu, velká část internetové konzumace se navíc přesunula přímo do mobilních telefonů, nebo také do tabletů. Existují také případy, kdy si děti vypůjčují od svých rodičů mobilní telefony či tablety za různými účely, např. z důvodu konzumace videoher. I za těchto okolností se může dítě dostat do kontaktu s erotickým materiálem. Zde není na škodu, jako dospělý, volit možnosti anonymních oken, jež automaticky skrývají a odstraňují zhlédnutý obsah nebo také delecí historie internetové aktivity. Dle J. Mühlfeita (in *Sociální práce*, 2013, s. 9) jen 17 % rodičů ve Velké Británii má nastavené filtry na svých zařízeních.

Helena Kratochvílová (in Sociální práce, 2013, s. 9) však k problematice namítá, že rodiče dětí sami často nedisponují IT kompetencemi a nedokáží jim tak poskytnout adekvátní pomoc. Kožišek (in Učitelství, 2020, s. 12) dodává fakt, že děti tyto filtry a „klíče“ dokáží děti dobře obcházet, spousta z nich má v dnešní době již ve svém mobilu zakoupená mobilní data (dané filtry a omezení jsou však vázané k příslušné wifi síti) a tím tedy mohou být na internetu opět zcela nezávislé. Řada rodičů také problémy řeší tím, že se snaží dítě zaměstnat jinou činností. Problém zde však nastává tehdy, pokud je dítě přetěžováno a volnočasových aktivit má neúnosné množství. Takto zatížené děti mohou být právě častější obětí násilného obsahu v kyberprostoru, neumí se zde zkrátka zdravě pohybovat, chybí určitý odhad pro vyhodnocování potenciálních rizik a z výše uvedeného důvodu dítě může trpět vyčerpáním, pramenící z množství požadavků, jež na něj klade škola a zájmové organizace. (Kožišek in Učitelství, 2020, s. 11)

V každém případě i Kratochvílová (in Sociální práce, 2013, s. 9) se přiklání k tezi, že základem úspěchu je komunikace ve vztahu rodič-dítě.

Vhodnost komunikace mezi rodičem (dospělým) a dítětem dokazuje také výzkum „Teens and Pornography“, kdy až 43% respondentů uvedlo, že hovořili o aspektech pornografie s dospělou osobou, v níž mají důvěru a na základě této zkušenosti hledali zdravější formu zkoumání své sexuality, než je konzumace pornografie. (Teens Are Watching Pornography, online) Formu komunikace a poučení o sexuálním chování volíme úměrně věku dítěte. Jinak mluvíme s malými dětmi období předškolního, mladšího školního věku a chlapci či děvčaty ve věkovém období pubescence. U dětí mladších volíme jednoduché komunikační interakce, upozorníme na situace, s nimiž se v tomto věku lze setkat a úměrně příklady vysvětlíme. V případě mládeže věkového období pubescence je zapotřebí znát rizika v oblasti sexuální problematiky, včetně jejich zastoupení v kyberprostoru. (Müller, 2014, s. 125)

V oblasti vzdělávání a osvěty prevence rizikového sexuálního chování v online prostoru se jako účinný nástroj jeví *primární prevence*. Kožišek (in Učitelství, 2020, s. 11) však upozorňuje, že vhodnou formou rozhodně není sáhodlouhé povídání o rizicích kyberprostoru. Namísto toho doporučuje volit projektovou výuku s prvky zážitkové pedagogiky, kde si i děti mohou vyzkoušet zinscenovat nějakou situaci (např. natáčení krátkého spotu o bezpečí na internetu). Je vhodné se dětem jako edukátor co nejvíce přiblížit a zohledňovat aktuální potřeby společnosti. V některých případech však primární prevence nemusí stačit a nastává potřeba přísnějších restrikcí, které mají za úkol eliminovat nežádoucí důsledky rizikového či

závislostního chování (viz kapitola 4). Blinka (2015, s. 66-71) do těchto restrikcí řadí: *intenzivní práci s rodinou* (podpora všech členů, eliminace napětí, zjišťování určité patologie v rodině, edukace o rizikovém chování v kyberprostoru), *kognitivně behaviorální terapii* (zkr. KBT) – terapeuticky se zaměřuje na myšlenky, jež mohou v člověku pravděpodobně evokovat rizikové a závislostní chování a pomocí copingových strategií pěstuje nové způsoby chování a zvládnání stresu a *psychodynamický přístup* (vychází z předpokladu, že závislost je kompenzace nepříjemných stavů, které se projevují ve vztahu k sobě samému a k sociálnímu okolí). J. Šubrt (in Týdeník školství, 2007, s. 5) pro pedagogy doporučuje při výuce, kdy žák pracuje s PC jednotkou, všimnout si toho, co vykonává na monitoru počítače, zdali pracuje v souladu s požadavky výuky či nikoli.

4. Rizikové sexuální a závislostní chování

Ve věku období dospívání, který je velice choulostivý pro vznik různých odchylek, vzniká řada rizik, jako je: *předčasný začátek pohlavního života před zákonnou hranicí 15 let, nechtěné těhotenství v důsledku nechráněného pohlavního styku a vznik kolizí v partnerských vztazích s následnými rozchody*. Takové rizikové chování může být prameništěm pro ještě závažnější způsoby jednání, hovoříme např. o *prostituci, sexuálních činech s prvky agrese, promiskuitě* a pokud máme na mysli kyberprostor, příkladem jsou rizikové aktivity spojené s pornografickou produkcí. (Kulišek, Dolejš, 2019, s. 29)

Blinka (2015, s. 32) upozorňuje, že v kontinuitě s online prostorem může vznikat až závislost. Lze hovořit o závislostech na určitých internetových stránkách, nakupování v eshopech, časté hraní videoher a zejména pro účely této práce závislost na kybersexu (tzv. *kompulzivní užívání stránek s erotickým obsahem za účelem kybersexu a sledování pornografie*). Dle průzkumu Šmahela a kol. (2012, in Blinka, 2015, s. 91) s rostoucím věkem v období dospívání se zvyšuje pravděpodobnost nadměrného užívání internetu (průzkum šetřil 19 843 dětí věkového rozpětí 11-16 let ve 25 evropských zemích) Prof. Kraus (2015, s. 187) definuje závislost na internetu (netománii) jako „*specifickou psychickou závislost*“, jež nejvíce souvisí s mladší dospělostí ve věku 20-25 let, popřípadě 25-35 let. Člověk závislý na kyberprostoru pak záměrně vyhledává online aktivity k navození příjemných a vzrušujících pocitů, potřebných k vlastní stimulaci. Totožný názor mají také Harden, Mann, Steinberg, Tacket a Tucker-Drop (2018) in Vavrysová (2018, s. 54) a potřebu vyhledávání stimulujícího materiálu označují jako vzrůstající tendenci v období od dětství až do vývojové etapy adolescence. Weinstein a kol. (2014) in Blinka (2015,

s. 33) uvádí, že závislost na kybersexu, spolu s online gamblingem⁴, závislostí na online počítačových hrách a závislostí na sociálních sítích radíme dnes mezi hlavní dominantní poruchy v souvislosti s užíváním internetu. Kratochvílová (in Sociální práce, 2013, s. 9) z pohledu sociální práce zaznamenává nárůst online závislostí hojně v oblasti hraní videoher a také v kontextu nadměrného chatování. Müller (2014, s. 22) říká, že: „*Čím je obsah názornější, tím rizikovější se stává.*“ Tomu jsou online technologie ukázkovým příkladem, konzument si dnes během několika málo sekund dokáže vyhledat široké množství obrázků a videí se sexuální tematikou, které jej dokáží ihned stimulovat.

Rizikové sexuální chování v kyberprostoru se manifestuje ve formě navštěvování erotických chatovacích místností, užívání internetových seznamek a sledování online pornografie. (Schwartz, Southern, 2000, in Blinka, 2015, s. 141) Divínová (2005, s. 104) k této problematice dodává další faktory, jako jsou: *přechod od kybersexu k sexu po telefonu (či dokonce osobnímu setkání), aktivní vyhledávání kybersexu, masturbační praktiky při online aktivitách a upřednostňování online sexuálních aktivit před interakcemi reálného života.* Carnes (2001, s. 4) zde upozorňuje na riziko *upřednostňování online sexuálních partnerů na úkor rodiny a přátel ze svého okolí* nebo *ukrývání interakcí a potlačení internetové aktivity.* Konzumenti mohou mít snahu pečlivě po sobě revidovat internetovou aktivitu, aby jejich historie nebyla odhalena, mluvíme o ostražitosti zejména v kontextu s rodinným prostředím a dalšími blízkými osobami a kamarády. (Carnes et al., 2001, s. 3) Velmi závažnou formou online rizikového sexuálního chování je již dříve osvětlený *sexting*, kdy uživatelé internetu v dospívajícím věku vytvářejí snímky či videa se sexuálním kontextem a ty pak následně dále distribuují. (Lenhart, 2009 in Ševčíková, 2015, s. 99) Neopomeňme ani fakt, že pornografie se také často manifestuje v podobě konzumace pornografických videí nebo dokonce porno videí zaměřených na určitý fetiš. (Carnes et al. 2001, s. 4)

Celkově se dnes velmi změnil pohled na sexuální problematiku, sex již není tolik tabuizován, jako tomu bylo dříve, věk zahájení pohlavního života se posouvá směrem k nižšímu věku, roste počet sexuálních partnerů a s tím více sexuálních zkušeností. Také postupně mizí model tradiční rodiny, jež úzce souvisí s odklonem od tradičních hodnot a ve společnosti postupuje dominance individualismu. Nicméně s individualismem pak může souviset občasná osamělost, která poté nezřídka svádí k poddávání se virtuální realitě. (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 29, 30)

---

⁴ gambling = nadměrné/patologické hráčství (in www.zavislostivysocina.cz)

5. Vývojové zvláštnosti dětí a mládeže

Období dětství a dospívání patří ke klíčovým etapám v životě a každé z nich má svá určitá specifika. Zatímco u dětí školního věku stále zastává dominantní místo hra, škola a osobnostní vzory v podobě učitelů, vychovatelů, ale také rodičů nebo oblíbených fiktivních postav, v případě dospívání dochází k velice razantním změnám, jejichž důsledky následně citelně modulují jedince v jeho prožívání a chování. Důležité je také říci, že vývoj u každého jedince probíhá zcela diametrálně a individuálně, proto i hranice mezi dětstvím a dospíváním leckdy bývá velmi tenká.

5.1 Vývojové zvláštnosti v období dětství školního věku

Erikson (2002, in Blinka, 2015, s. 90) do tohoto období řadí děti mladšího a středního školního věku v období 6-12 let. Vágnerová (2005, s. 237) širěji člení školní věk na:

- **Raný školní věk** (6/7 – 8/9 let)
- **Střední školní věk** (8/9 – 11/12 let)
- **Starší školní věk** (11/12 – 15 let)

Jedná se o období tzv. *latence*, kdy nedochází k tolik razantním vývojovým změnám, jako tomu přichází v období dospívání. Děti školního věku se spíše soustředí na výkon, dle Eriksona (2002, in Blinka, 2015, s. 90) mluvíme o tzv. „konfliktu mezi snaživostí a méněcenností“. Díky zrání CNS v daném období dochází ke *zvýšení emoční stability*, a tak jsou jedinci více imunní vůči zátěži. (Vágnerová, 2005, s. 261) Mimo to je pro děti školního věku důležité budovat si sociální vazby se svými spolužáky, učiteli nebo vychovateli a mít pocit, že někam patří (příslušnost do určité sociální skupiny). (Havighurst, 1972, Bowen, 2005, in Blinka, 2015, s. 90)

Ve věku 10-12 let lze označovat z psychologického hlediska období tzv. *preadolescence*. Zde se již více manifestuje rozdíl mezi fantazií a realitou, jedinci si více uvědomují reálná fakta, rozvíjí se abstraktivní myšlení. V oblasti sexuální profilace začíná růst zájem o sexuální problematiku a startuje samotný bio-psycho-sexuální vývoj. (in Youth, Pornography and the Internet, 2020, s. 116)

5.2 Vývojové zvláštnosti v období dospívání

Jedince v období dospívání doprovází změny v oblasti biologické, psychologické nebo sociální. Vágnerová (2005, s. 321) vývojovou etapu dospívání považuje za *komplexní proměnu osobnosti*. Děti v tomto věku bývají zvýšeně citlivé vůči okolním podnětům. Uzel (2004, s. 165) také vykládá období dospívání jako *formování budoucích sexuálních postojů*.

Alan (1989, in Sloboda, 2016, s. 71) dospíváním rozumí „*fázi životního cyklu, která se nachází mezi dětstvím a dospělostí*“. Rose (2005, in Blinka, 2015, s. 93) vymezuje 2 fáze dospívání:

- **pubescence** (12-15 let)
- **adolescence** (15-20 let)

Vágnerová (2005, s. 322) podobně člení dospívání následovně:

- **raná adolescence (pubescence)** (11-15 let)
- **pozdní adolescence** (15-20 let)

Z biologického hlediska se jedinci ve věku období pubescence stávají bytostmi, které jsou schopné reprodukce. Znamky a znaky tělesného dospívání se projevují: *růstem postavy, proměnou proporcí těla, tzv. sekundárními pohlavními znaky⁵, funkcí pohlavního orgánu a také sexuálními prožitky*. (Vágnerová, 2005, s. 326) Již v rané adolescenci dochází k totožné úrovni abstraktních dovedností, jako u dospělých, akorát nejsou tolik rozvinuty životními zkušenostmi. V adolescenci pozdní již osobnost jedince komplexně dozrává v rovině fyzické i kognitivní a adolescenti postupně přebírají práva dospělých. (in Youth, Pornography and the Internet, 2020, s. 116-117) Od rané adolescence roste kapacita paměti a jedinci si vytváří vlastní strategie k zapamatování učební látky a dalších informací (např. selektivní opakování, užívání mnemotechnických pomůcek atp.). Dospívající také lépe ovládají pozornost za opětovného využití vlastních strategií (zlepšuje se schopnost distribuce pozornosti, tvorba systematických vzorců, atp.) (Vágnerová, 2005, s. 340)

Jedinci v období dospívání obecně hledají vlastní identitu, která se postupně dotváří a také si obhajují svůj společenský status. (Erikson, 2002 in Blinka, 2015, s. 93) Dále dospívající

---

⁵ Sekundární pohlavní znaky = znaky typické pro pubertu (pubické ochlupení u mužů i žen, růst prsou a rozšíření boků u žen, vousy a „ohryzek“ u mužů) (in www.nzip.cz)

navazují již důvěrné partnerské vztahy, které rovněž slouží k sebepotvrzení vlastní identity (Havighurst, 1997, in Blinka), a to jde ruku v ruce s prostupující sexualitou, tzv. *sexuální identitou*. Vytváří se sexuální touha a vzrušení, později vrcholící v podobě započetí sexuálního života. (Fortenberry, 2013, in Blinka) V důsledku prudkých změn hormonální činnosti období dospívání dochází k potřebám stimulace sexuálního pudu. Nicméně pudy jsou výrazně pak korigovány pomocí sociálního, výchovného a kulturního prostředí. Zvýšená potřeba sexuální stimulace může vést k praktikování masturbace. (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 155-156) Navazování vrstevnických a partnerských vztahů jsou zcela zásadní proměnou v životě dospívajících. Období dospívání je zkrátka klíčové pro budování vlastní identity a seberealizace, jež nutně doprovází potřeba hledání sexuálních a citových partnerů. (Sloboda, 2016, s. 97) Emoční vývin rovněž souvisí s hormonální proměnou, to se projevuje v podobě kolísavého emočního ladění (intenzivní citové prožívání ať již v kladném či záporném slova smyslu), zvýšenou labilitou, dráždivostí, přecitlivělostí a emočního zmatku. Dospívající často přemýšlí o svých myšlenkách a intenzivně je prožívají. Jako nástroj pro zvládání vnitřních emočních prožitků často volí různé úniky do fantazie (např. poslech hudby, malování, profilace do specifického stylu módy, atp.). (Vágnerová, 2005, s. 340-343) Emoční stabilizace nastává až ke konci adolescence v důsledku vyrovnání hormonové hladiny a adaptaci organismu na pohlavní dospělost. (Macek, 1999 in Vágnerová, 2005, s. 343)

Celkově se dospívání vyznačuje hledáním vlastní identity, sexuality a genderu, potřebou sounáležitosti k vrstevnickým skupinám a větší segregací z rodinného prostředí. Dospívající si utváří vlastní žebříček hodnot a aspirací, v neposlední řadě dochází k pozvolnému ekonomickému osamostatňování. (Sloboda, 2016, s. 71)

6. Ústavní o ochranná výchova

„Ústav je světem pro sebe, ostrovem soběstačného pořádku, ve kterém je život omezenější a pravidelnější než v okolním sociálním prostředí“ Oldřich Matoušek

K opatření ústavní výchovy (dále jen ÚV) či ochranné výchovy (dále jen OV) dochází tehdy, kdy je vývoj jedince natolik ohrožen (nebo zde hrozí velké riziko ohrožení), že tím dochází k negativním dopadům na jedince samotného, ale také na širší sociální prostředí. Obě opatření se řídí zákonem č. 109/2002 Sb. (*Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů*). Účelem pověřených zařízení je zajišťovat nezletilé osobě (zpravidla ve věku 3-18 let, případně zletilé osobě do 19 let), na základě rozhodnutí soudu o ÚV nebo OV nebo o předběžném opatření, náhradní výchovnou péči (NVP) v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. (z. č. 109/2002 Sb., § 1 odst. 2). Matoušek (1995, in Kulišek, Dolejš, 2019, s. 52) říká, že ústavní výchova by měla plnit 3 základní funkce:

1. Dostatečná podpora, péče o jedince a suplování rodinného zázemí
2. Zabezpečení léčby, výchovy a resocializace s cílem pozitivních změn v životě klienta
3. Ochrana společnosti před jedinci s rizikovým chováním pomocí nastavení určitých omezení

Berens and Nelson (2015, in Kulišek, Dolejš, 2019, s. 56) zmiňují jako nejčastější důvody k umístění do zařízení pro výkon ÚV či OV: *chudobu, zneužívání a týrání dítěte v původní rodině a tělesný, psychický či mentální hendikep*. Dalším případem umístění do ÚV či OV jsou děti bez rodičů, tzv. sirotci. Těch je však dle Csáky (2009, in Kulišek, Dolejš, 2019, s. 56) velmi málo a většina (80%) jedinců v těchto zařízeních má alespoň jednoho žijícího rodiče. Vavrysová (2014 in Vavrysová, 2018, s. 94) zas provedla výzkum ve skupině respondentů 13-16 let, umístěných do zařízení ÚV a OV a zjistila, že zde nejčastějšími důvody pro umístění byly: *nerespektování autorit, záškoláctví, krádeže, agresivita vůči spolužákům, trávení volného času v patologických partách a toulky*. Často se výše uvedené druhy rizikového chování vyskytují v komorbiditě s dalšími. Právě pro jedince v zařízeních ÚV a OV je typické „shlukování“ do určitých, většinou vrstevnických, skupin. Vliv takovéto subkultury však v horším případě vede k agresivnímu jednání. Martínek (2015, s. 88) říká, že jedinec: *„Pod tlakem skupiny ztrácí kontrolu nad vlastním agresivním chováním, dopustí se často činů, které by sám za normálních*

okolnosti neprovedl“. Na výše uvedený problém se poté mohou nabalovat ještě další, jako jsou krádeže, útěky či toulky. Právě vliv party bývá častým důvodem pro realizování krádeže, kdy je odcizení cizí věci např. určitým rituálem skupiny nebo podmínkou členství. Dalším důvodem provozování krádeže bývá zisk návykových látek. V neposlední řadě je důležité upozornit na zmiňované útěky a toulky, jež jsou pro ÚV a OV rovněž velmi typické. Musíme zde útěky rozdělit na tzv. *plánované* (jedinec má dlouhodobý záměr a svůj útěk si promýšlí a připravuje) a *reaktivní* (vzniká jako spontánní reakce často na určitou traumatizující nebo nepříjemnou zkušenost). Na útěky navazují tzv. toulky, které se oproti útěkům vymezují značně delším časovým intervalem. Jedinci volí útěky a toulky z různých důvodů, např. skrze dlouhodobě nevyřešené spory, ať již osobnostní, či interpersonální konflikty s vychovateli v zařízení, atd., nebo touží „jen“ po určitém dobrodružství a zážitcích, pro které je potřeba se vydat „za zdi ústavu“. (Martínek, 2015, s. 114-125) Četnost útěků a toulek zcela trefně zhodnocuje psychopatolog Andrej Drbohlav (2019, online), který říká, že útěky jsou v těchto institucích jakýmsi „fenomémem“. ČŠI roku 2017 prováděla průzkum téměř ve všech výchovných ústavech, dětských domovech se školou a diagnostických ústavech v rámci ČR, a zjistila, že ze zhruba 4000 jedinců v zařízeních ÚV a OV zhruba 66% je na útěku delším než 24 hodin. (Drbohlav, 2019, online)

Slomek (2010, s. 63, 64) rozděluje skupiny rizikového chování, které vedou k opatřením výkonu ÚV či OV:

- ***Děti vyžadující výchovně léčebný režim*** (v důsledku jejich neurologického či psychického onemocnění) – jedinci s psychickým či psychiatrickým onemocněním, disharmonickým vývojem osobnosti, jež trpí poruchami emocí či vývojovými poruchami chování, mající výrazné poruchy chování v možném spojení s antisociálním, sexuálně deviantním či jinak rizikovým chováním
- ***Děti se závažnými poruchami chování*** – jedná se o děti, které jsou skrze vlastní psychické oslabení výrazně ohrožené ve svém vývoji; děti s poruchami pozornosti a koncentrace, jež doprovází hyperaktivita a které nelze zvládat běžnými výchovnými postupy a metodami
- ***Děti s extrémními poruchami chování*** – mluvíme zde o jedincích, kteří: opakovaně utíkají ze zařízení a provozují trestnou činnost; děti s násilnými projevy chování, s riziky duševních poruch, sexuálních deviací či drogově závislí jedinci

Institucionální výchova nikdy nemůže plnohodnotně nahradit tradiční model rodiny, taková absence pak jedince může až ohrožovat v oblasti fyzické, psychické či v rovině sociální. Novotný (2015, s. 38-45) vidí potíže setrvání dítěte v ÚV či OV v následujících oblastech:

- **Fyzický růst** – především se týká dětí, vyrůstajících v institucionální výchově již od počátků života (absence mateřského mléka, absence mateřské lásky, apod.), vykazující známky zpomaleného růstu (Van IJzendoorn, Bakermans-Kranenburg and Juffer, 2007, in Novotný, s. 38)
- **Vzdělání** – pro jedince ve výkonu ÚV či OV je typické dokončené pouze základní vzdělání či střední „učňovské“ vzdělání, což pak může mít negativní dopady pro vyhledávání kvalitního zaměstnávání, zabezpečení budoucí rodiny ad.
- **Rizikové a patologické chování**
- **Narušení vlastní osoby, ad.**

Mezi zařízení, dle z. 109/2002 Sb. (§ 2 odst. 1), pro výkon ÚV a OV řadíme:

- *diagnostický ústav*
- *dětský domov*
- *dětský domov se školou*
- *a výchovný ústav* (podrobněji viz kapitola 7)

6.1 Ústavní výchova

Jak již bylo výše uvedeno, ÚV se podrobuje zákonu č. 109/2002 Sb., dále pak její působnost vymezuje občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb. (konkrétně § 971-975), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 218/2003 Sb. (Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů). Ústavní výchovu nařizuje soud jako nezbytné opatření, kdy rodiče nemohou adekvátně obstarat řádnou výchovu dítěte. Švancar (1988, s. 11) také zmiňuje tzv. „patologické rodinné prostředí“, kdy je řádný vývoj dítěte vážně ohrožen. Vždy však soud zvažuje, zdali neexistuje možnost svěření do péče jiné fyzické osoby (§ 971 občanské zákoníku). Dále soud ÚV nařizuje v případech, kdy tělesný, rozumový či duševní stav jedince je natolik narušen či ohrožen, že to odporuje zájmu dítěte. (Vavrysová, 2018, s. 87). Švancar (1988, s. 11) však upozorňuje na důležitou skutečnost, že ÚV se nařizuje v těch případech, kdy poruchy chování nezletilých nedosáhly takové intenzity, která by svojí závažností byla považována za trestný čin. Ústavní výchovu je možné nařídit maximálně po

dobu 3 let, před uplynutím této lhůty však lze nařízení prodloužit, jestliže stále neopomenuly důvody pro výkon ÚV. (§ 972 občanského zákoníku) V každém případě, každých 6 měsíců je povinností soudu přezkoumat skutečnosti, zdali setrvání dítěte v ÚV je stále nutné nebo by zde byla k dispozici varianta rodinné péče. Soud si pro tyto účely vyžádá zprávu od OSPOD, opatří vyjádření názoru dítěte adekvátně jeho věku, a také vyzve rodiče k vyjádření svého stanoviska. (§ 973 občanského zákoníku)

6.2 Ochranná výchova

Ochranná výchova, stejně jako ústavní, spadá pod zákon č. 109/2002 Sb. Mimořádně se jí zabývá zákon č. 2018/2003 Sb. (Zákon o soudnictví ve věcech mládeže). Opatření OV může být uloženo ve výjimečných případech jedincům ve věku 12-15 let, kteří spáchali zvlášť závažný trestný čin (jež může odpovídat až výjimečnému trestu), dále mladistvým ve věku 15-18 let v případech, kdy se odhaduje vyšší účinnost tohoto opatření, nežli odnětí svobody, a také v případech, kdy již pro závažnost svého chování jedinci nepostačuje ÚV. (Vavrysová, 2018, s. 88) Švancar (1988, s. 12) dodává, že OV se ukládá v případech, kdy o výchovu těchto dětí není ze strany rodičů náležitě postaráno, výchova je zanedbána a žijí v sociálně nepříznivém prostředí, které představuje riziko pro osobnostní vývoj jedince. Zákon č. 218/2003 Sb. jasně deklaruje případy pro ukládání OV: *a.* o výchovu mladistvého není náležitě postaráno a nedostatek řádné výchovy nelze odstranit v jeho vlastní rodině nebo v rodině, v níž žije, *b.* dosavadní výchova mladistvého byla zanedbána, nebo *c.* prostředí, v němž mladistvý žije, neposkytuje záruku jeho náležité výchovy. (§ 22 odst. 1) Doba ochranné výchovy trvá nejdéle do dosažení plnoletosti mladistvého, případně může být prodloužena do věku 19 let. (Vavrysová, 2018, s. 88)

6.3 Výzkumy z oblasti ústavní a ochranné výchovy

Při nařizování pobytu dítěte v institucionálních školských zařízeních soud vždy zvažuje možnosti, které by takovému opatření předcházely (možnost formy NRP). Výzkumy mnoha autorů ukazují nepříznivé dopady pobytu dítěte či mladistvého v několika ohledech. Ellis, Fisher and Zaharie (2004, in Kulišek, Dolejš, 2019, s. 56) varují před rizikem rozvoje psychopatologií při dlouhodobém pobytu v institucionálních zařízeních, přičemž s rostoucí

délkou pobytu graduje intenzita a frekvence emočních potíží. Dle zprávy NASCW⁶ z roku 2009 se zjistilo, že až u 15% dospívajících hrozí prevalence celoživotního užívání tzv. tvrdých drog, jako je např. kokain či heroin. Zvýšenou konzumaci užívání drog v zařízeních ÚV a OV potvrzuje i Vavrysová ve své studii z r. 2014, kdy zkoumala vzorek 52 dospívajících adolescentů ve věku 13-16 let a dospěla ke zjištění, že velmi často mají adolescenti v těchto zařízeních zkušenosti s užíváním návykových látek (konzumace tabákových výrobků, marihuany, alkoholu či halucinogenních hub). (Vavrysová, 2018, s. 94) Vavrysová také s Charvátém (2016) ve svém výzkumu komparovali dospívající mládež ve věku 13-18 let, pobývající v zařízeních ÚV a OV a věkově totožný vzorek z běžného rodinného prostředí a zjistili, že jedinci v těchto institucionálních zařízeních bývají méně sociálně orientovaní, vyhledávají méně kontaktů než jedinci z běžného prostředí, spoléhají se především sami na sebe a nedůvěřují okolí. (in Kulišek, Dolejš, 2019, s. 57, 59)

7. Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

Dle Statistické ročenky školství pro školní rok 2022/2023 Česká republika nabízí celkem 203 zařízení pro výkon ÚV a OV s celkovou kapacitou 7352 lůžek. Celkově bylo evidováno 6355 klientů v těchto zařízeních, z čehož bylo za dané období na základě vynesení soudu umístěno do ÚV 5249 klientů a do OV 115 klientů.

V Královéhradeckém kraji evidujeme za dané období celkem 13 zařízení (s celkovým počtem 360 klientů) pro výkon ÚV a OV s rozvržením:

- dětský domov (7 zařízení)
- dětský domov se školou (3 zařízení)
- výchovný ústav (2 zařízení)
- a diagnostický ústav (1 zařízení)

Dále například na katastrálním území hlavního města Prahy se za školní rok 2022/2023 nachází celkově 10 zařízení (evidujících 352 klientů) výkonu ÚV a OV s následujícím rozvržením:

- dětský domov (4 zařízení)
- dětský domov se školou (1 zařízení)

---

⁶ NASCW (National Survey of Child and Adolescent Well-Being) = longitudinální americký národní průzkum životní pohody (well being) dětí a adolescentů v náhradní péči (ať již v rodinné, institucionální či pobytém v nemocničních zařízeních)

- výchovný ústav (1 zařízení)
- a diagnostický ústav (4 zařízení)

7.1 Diagnostický ústav

Diagnostický ústav přijímá děti s nařízeným předběžným opatřením, nařízenou ÚV nebo uloženou OV; děti s uloženou OV také na základě výsledků komplexního vyšetření, zdravotního stavu a volné kapacity jednotlivých zařízení jsou umísťované do dětských domovů se školou nebo výchovných ústavů. (§ 5 odst. 1, zákon č. 109/2002 Sb.). Hlavním úkolem diagnostických ústavů je v rámci 2 měsíčního diagnostického a výchovně-terapeutického pobytu zajistit komplexní diagnostickou zprávu o daném jedinci (dle § 5 odst. 3, zákona č. 109/2002 Sb. na základě výsledků diagnostických, vzdělávacích, terapeutických, výchovných a sociálních činností), vymezit jeho individuální potřeby a navrhnout intervence, potřebné pro jeho budoucí rozvoj. Neméně důležitým atributem diagnostických ústavů je zakotvení potřebných hygienických, režimových a výchovných návyků. (Janský, 2014, s. 116) Slomek (2010, s. 46) apeluje, že o umístění do zařízení, jako je dětský domov, dětský domov se školou či výchovný ústav, rozhoduje výlučně diagnostický ústav.

Existuje dvojí členění diagnostických ústavů:

- Dětský diagnostický ústav – pro děti, jež nemají ukončenou povinnou školní docházku
- Diagnostický ústav pro mládež – děti s ukončenou školní docházkou (in Slomek, 2010, s. 47)

7.2 Dětský domov

Dětský domov pečuje o děti podle jejich individuálních potřeb. Ve vztahu k dětem plní zejména funkci výchovnou, vzdělávací a sociální. (§12 odst. 1, zákon č. 109/2002 Sb.) Jeho účelem je zajištění péče o děti s nařízenou ÚV, které nemají závažné poruchy chování. Tyto děti se vzdělávají ve školách, jež nejsou součástí dětského domova. (§ 12 odst. 2) Do dětského domova jsou umísťovány děti zpravidla ve věku 3-18 let. Rovněž se zde umísťují nezletilé matky spolu s jejich dětmi. (§ 12 odst. 3)

Instituce, jako jsou *VÚ Černovice*, *VÚDDŠ Moravský Krumlov*, *DÚ Praha 4*, *Hodkovičky*, či *Dětský domov Planá u Mariánských Lázní* nabízí dokonce specializované oddělení či skupiny pro matky ve výkonu ÚV či OV s jejich nezletilými dětmi. Ve většině případů se nezletilé

matky dostávají do zařízení ÚV či OV skrze: *výchovné problémy, nerespektování autorit, trestnou činnost, toulky, záškoláctví, prostituci a užívání omamných látek a alkoholu*. Převážně dívky pocházejí z nepodnětného rodinného prostředí, z něhož pak pramení rizikové chování samotné dívky (v tomto případě nezletilé matky) a budoucí možná potřeba výkonu ÚV či OV. Zajímavý je fakt, že nezletilé dívky často kopírují model svých biologických rodičů. (in Sborník z mezinárodní konference k problematice ústavní a ochranné výchovy)

7.3 Dětský domov se školou

Do tohoto zařízení jsou umísťovány děti:

- S nařízenou ÚV, mají-li závažné poruchy chování, nebo které pro svou přechodnou nebo trvalou duševní poruchu vyžadují výchovně léčebnou péči (§ 13 odst. 1a), zákon č. 109/2002 Sb.), nebo
- s uloženou ochrannou výchovou (§ 13 odst. 1b))
- jsou-li nezletilými matkami a splňují podmínky stanovené v písmenu a) nebo b) a jejich děti, které nemohou být vzdělávány ve škole, jež není součástí dětského domova se školou (§ 13 odst. 1c))

Janský (2014, s. 116) dodává, že do daného typu zařízení jsou umísťovány děti zpravidla děti od 6 let do ukončení povinné školní docházky. Součástí školského zařízení je příslušný typ školy. Pokud v průběhu povinné školní docházky pominuly důvody pro zařazení dítěte do školy zřízené při dětském domově, je dítě na základě žádosti ředitele dětského domova se školou zařazeno do školy, která není součástí dětského domova se školou. (§ 13 odst. 5, zákona č. 109/2002 Sb.) Důležitá je také skutečnost, že pokud se dítě nemůže pro svou závažnou poruchu chování vzdělávat ve střední škole mimo zařízení nebo neuzavře-li pracovně-právní vztah, je přeřazeno do výchovného ústavu. (in Slomek, 2010, s. 47)

7.4 Výchovný ústav

Posledním zařízením pro výkon ÚV či OV je výchovný ústav. Tato institucionální forma výchovy poskytuje výchovnou, vzdělávací a sociální péči dětem starším 15 let, mající závažné poruchy chování, byla u nich nařízena ÚV nebo uložena OV, případně dětem od 12 let s ÚV nebo OV, jejichž charakter chování je tak závažný, že neumožňuje pobyt v dětském domově se školou. (Janský, 2014, s. 116) Slomek (2010, s. 48) k tomuto typu chování přisuzuje označení *extrémní poruchy chování*. Do výchovných ústavů se dostávají jedinci, jejichž závažnost

poruchy chování často odpovídá trestnému činu. Zákon č. 109/2002 Sb., dle §14 odst. 2 říká, že výchovné ústavy se zřizují odděleně pro děti:

- s nařízenou ÚV
- s uloženou OV
- které jsou nezletilými matkami, a pro jejich děti, nebo
- které vyžadují výchovně léčebnou péči, popřípadě se ve výchovném ústavu pro tyto účely zřizují oddělené výchovné skupiny.

Janský (2014, s. 116, 117) dodává, že výchovným ústavům, ale také dětským domovům se školou, se někdy lidově říká „pastřáky“ nebo „polepšovny“, s těmito označeními se můžeme dodnes setkat v rámci hantýrky široké veřejnosti.

8. Komparace zájmu o pornografii ve výzkumném vzorku

Na základě teoretického podkladu a citovaných zahraničních či tuzemských průzkumů je patrné, do jaké míry dnes kyberprostor ovlivňuje životy dětí a mládeže a představuje celou řadu s tím spojených rizik, které se pak dále manifestují v dospělém životě. Byla uvedena rizika v chování mládeže umístěné v zařízeních OV a ÚV. Propojením těchto dvou oblastí vznikla myšlenka výzkumu daných klientů v institucionálních zařízeních a jejich komparace, čili porovnání/srovnání, zájmu o pornografii v kontrastu s žáky běžného neutrálního rodinného prostředí. Avizovaná myšlenka se pro účely této práce stala samotným **cílem výzkumné části** bakalářské práce.

Dílčí cíle:

- Zjistit četnost sledování pornografických videí ve vybraných skupinách respondentů
- Odhalit možnou motivaci k volbě konzumace pornografického materiálu na internetu
- Zjistit, zdali školní či rodinné prostředí dříve hovořilo s respondentem o tématu „pornografie a její rizika“
- Zmapovat pohled respondentů na dané téma, zdali k němu mají spíše kladný, spíše záporný nebo zcela neutrální postoj

Stanovené hypotézy:

H 1

Mládež umístěná v zařízeních ÚV/OV, kde se více manifestují různé projevy poruch chování, bude více inklinovat k rizikovým aktivitám, jako je vyhledávání a sledování online pornografie.

H 2

Klienti ÚV/OV objevují porno obsah v dřívějším věku, než žáci z běžného rodinného prostředí.

H 3

Téma „pornografie a její rizika“ bude v rodinném či školním prostředí probíráno v zanedbatelných případech.

Zdůvodnění hypotéz:

K prvním dvěma hypotézám (**H1, H2**) jsem došel i díky své půlroční praxi na základní škole pro žáky s poruchami chování a učení. V průběhu praxe jsem zaznamenal určité nápadité chování nejen u teenagerů, ale také u dětí již mladšího školního věku, kdy např. děti vyluzovaly zvuky, jež jsou spíše typické při provádění sexu mezi dospělými, nebo si také některé děti velmi nápadně „hrály s vlastním přirozením“ před očima ostatních. U starších dětí na II. stupni zase nebyla tabu témata pornografie a sexuality. I když děti v této škole nebyly z ústavního prostředí, svými projevy poruch chování se těmto klientům (jež jsou také v zařízeních často umístěovány pro své specifické poruchy chování) dle mého názoru velmi přibližovaly. Z odborného hlediska lze tyto dvě hypotézy argumentovat také faktem, že indikaci k nařízení ústavní či ochranné výchovy tvoří také skupina dětí s nařízeným výchovně léčebným režimem, děti se závažnými poruchami chování nebo také děti s extrémními poruchami chování, kdy je možná manifestace sexuálních deviací, včetně potřeby nadměrného konzumování pornografického obsahu (srov. Slomek, 2010 in kapitola 6)

Pro argumentaci třetí hypotézy (**H 3**) vycházím rovněž ze svého určitého osobního pohledu, vlastních zkušeností z rodinného zázemí a řekl bych i určitému postřehu z blízkého okolí, kdy docházím k názoru, že témata jako jsou sex či pornografie nebudou zcela těmi nejvíce populárními v diskusích rodičů se svými ratolestmi. Plošný výzkum jež realizovala organizace *Tlakový hrniec* ve spolupráci s *Nepornu* (viz níže podrobněji) nám také potvrzuje danou hypotézu, jelikož zde, mimo jiné, bylo zjišťováno, zdali se děti ve svém domácím prostředí o tématu pornografie někdy bavili. Až 52% označilo odpověď „Nikdy“, což je více než polovina respondentů.

8.1 Metodologie výzkumu

Pro účely bakalářské práce byl zvolen kvantitativní výzkum pomocí metody dotazování, aby byla zachována určitá anonymita respondentů, vzhledem k intimitě zvoleného tématu. Gavora (2010, s. 31) říká, že: „*Výzkumník se snaží v kvantitativním výzkumu držet odstup od zkoumaných jevů. Tím zabezpečuje nestrannost pohledu.*“ Chráska (2016, s. 158) dodává, že někdy se můžeme setkat s výrazem „anketa“, jež je v daném případě synonymem dotazníku. Obecně dotazník patří k jedním z nejvíce populárních a frekventovaných výzkumných nástrojů vůbec. (Gavora, 2010, s. 99)

Na základě dotazníkového šetření, za pomoci polo-standardizovaného dotazníku, v tomto výzkumu respondenti odpovídají na 15 otázek s možností uzavřených, polootevřených či otevřených odpovědí, 1 otázka navíc se nachází v dotazníku pro klienty ÚV/OV, jelikož zjišťuje, v jakém typu zařízení se nacházejí.

8.2 Výzkumný soubor

Jako výzkumný soubor bylo osloveno 100 respondentů z běžného rodinného prostředí, kdy vzorek tvoří děti 8. ročníku FZŠ Tábořská v Praze, žáci 1. a 2. ročníku ze Střední průmyslové školy v Hradci Králové, a také náhodně oslovení kamarádi a známí přes sociální síť. Jako 2. skupinu pro komparaci jsem oslovil zařízení ústavní a ochranné výchovy, kde byla dotazníková šetření prováděna s mládeží totožného věku. Zde byla práce velmi obtížná, jelikož mě mnoho zařízení odmítlo z důvodu intimity tématu či z důvodů zaneprázdnění. Do mnoha zařízení jsem musel osobně přijít, abych si zajistil dostatečné množství respondentů. Celkově se mi podařilo také zde nasbírat 100 odpovědí. Za zařízení ústavní a ochranné výchovy byly dotazníky realizovány v těchto institucích: *Diagnostický ústav Hradec Králové, Diagnostický ústav U Michelského lesa v Praze, Dětský domov Klánovice, Dětský domov Racek, Dětský domov Jaroměř, Dětský domov Moravská Třebová, Dětský domov Holice, Dětský domov Unhošť, Dětský domov Broumov, Dětský domov Polička, Dětský domov Dolní Lánov, Dětský domov Plzeň, Dětský domov Pardubice, Dětský domov se školou Chrudim, Dětský domov se školou Horní Maršov, Výchovný ústav Brandýs nad Orlicí, Výchovný ústav Moravský Krumlov a Výchovný ústav Olešnice na Moravě*. Z hlediska krajů se tedy za ústavní zařízení zúčastnily: Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Královehradecký kraj, Pardubický kraj, Plzeňský kraj a Jihomoravský kraj.

8.3 Konstrukce dotazníku

Designem dotazníku a obsahovou stránkou otázek jsem se inspiroval slovenským mezinárodním průzkumem, jež zaštiťuje nezisková organizace *Tlakový hrniec* ve spolupráci s českou organizací *Nepornu*, na doporučení paní učitelky ze FZŠ Tábořská v Praze Mgr. Dagmary Kavkové. Společně jsem poté s mým vedoucím panem Mgr. Martinem Kalibou, Ph.D. dotazník ještě drobně modifikoval. Veškeré dotazníky byly vyhotoveny v elektronické podobě, a to v internetové aplikaci *Survio*. Respondenti měli možnost přístupu k dotazníku skrze webový odkaz či přes QR kód.

Dotazník výzkumu je vyhotoven ve dvou podobách (viz přílohy) a to pro skupinu žáků z běžného rodinného prostředí (15 otázek) a pro klienty zařízení ústavní a ochranné výchovy, kdy je položena 1 otázka navíc, vztahující se k příslušnosti k danému zařízení v ÚV/OV (16 otázek). Otázky nabízejí možnost uzavřených odpovědí, polouzavřených odpovědí či odpovědí otevřených. Veškeré informace od respondentů jsou v souladu se zachováním anonymity a žádná jména nebyla zjišťována, dotazník je zcela anonymní.

8.4 Výsledky dotazníkového šetření

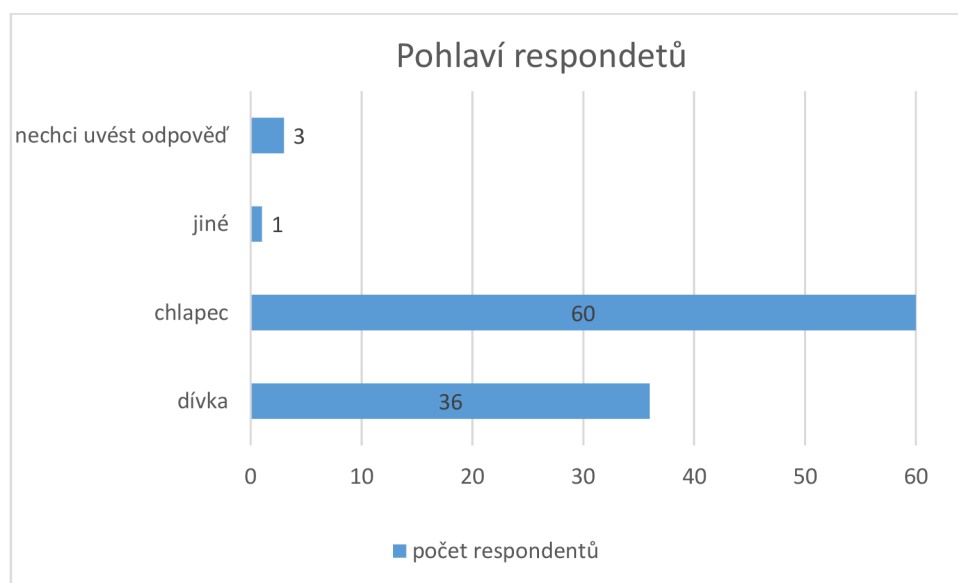
Níže bude uvedeno všech 15 (+ 1) položek dotazníku včetně vyhotovených tabulek a grafů, které komparují jednotlivé skupiny dětí z běžného rodinného prostředí a klienty ústavní a ochranné výchovy. Dotazník pro skupinu respondentů ústavní a ochranné výchovy obsahuje ještě jednu položku (otázku) navíc.

Otázka č. 1:

Jsem

Tabulka č. 1 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

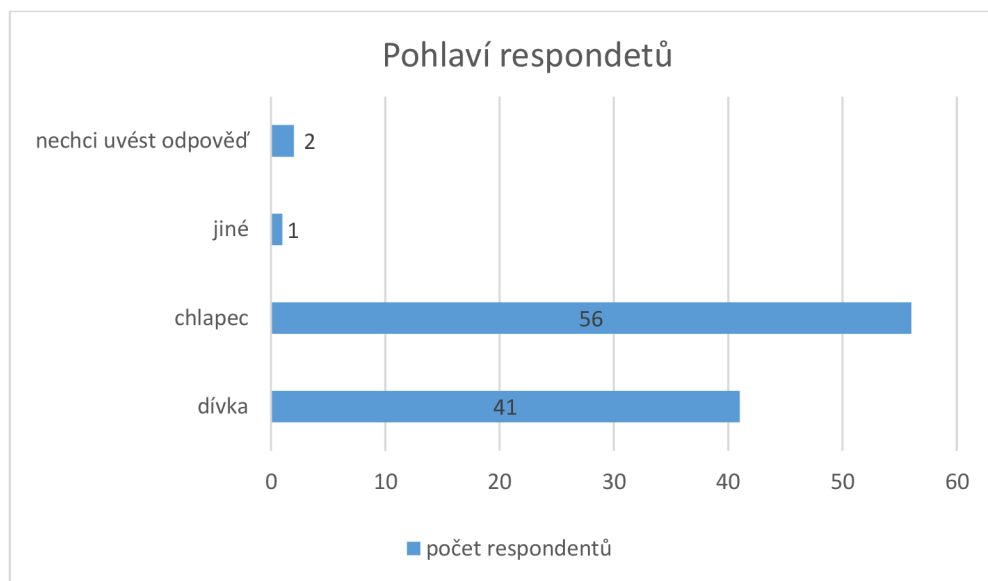
Možnost odpovědí	počet respondentů
dívka	36
chlapec	60
jiné	1
nechci uvést odpověď	3

Graf č. 1 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 2 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
dívka	41
chlapec	56
jiné	1
nechci uvést odpověď	2

Graf č. 2 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

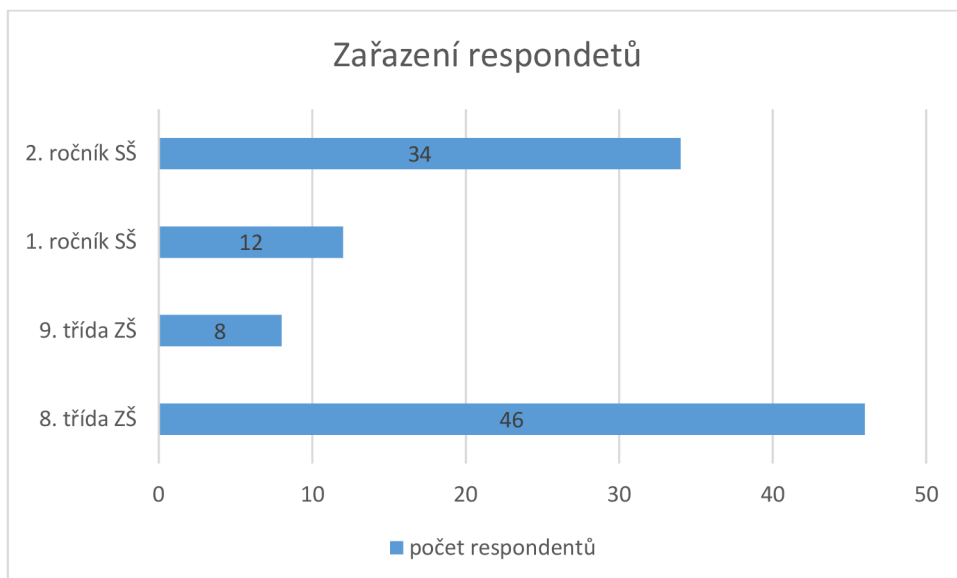
Oba grafy první otázky ukazují převahu mužského zastoupení, v první skupině respondentů dokonce velmi citelnou. Zřejmě je to i díky tomu, že v dané skupině byl tvořen vzorek také *Střední průmyslovou školou stavební v Hradci Králové*, kde je s vysokou pravděpodobností očekáváno větší zastoupení žáků mužského pohlaví.

Otázka č. 2:

Navštěvuji

Tabulka č. 3 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

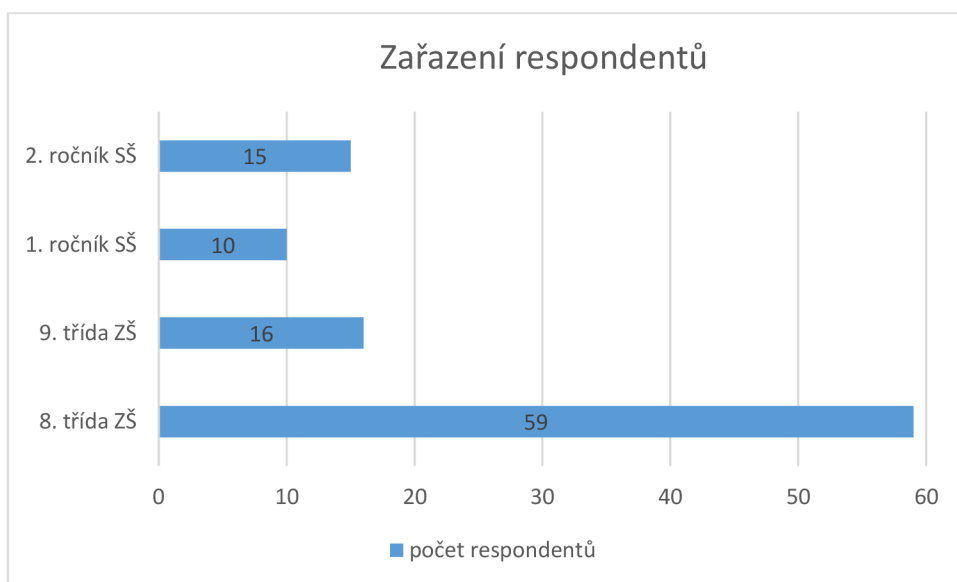
Možnost odpovědi	počet respondentů
8. třída ZŠ	46
9. třída ZŠ	8
1. ročník SŠ	12
2. ročník SŠ	34

Graf č. 3 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 4 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
8. třída ZŠ	59
9. třída ZŠ	16
1. ročník SŠ	10
2. ročník SŠ	15

Graf č. 4 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

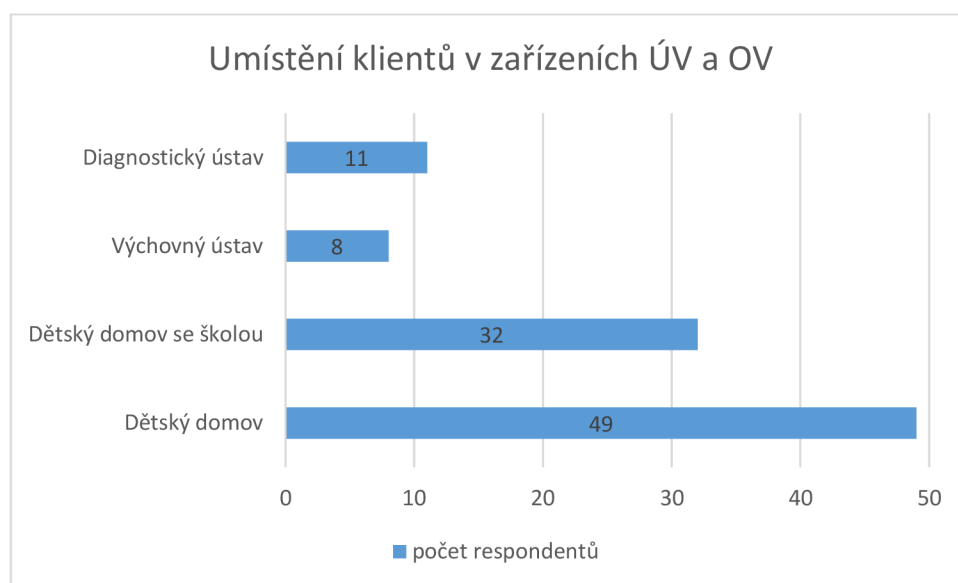
Vůbec největší vzorek v obou skupinách tvořily děti v kategorii 8. třídy základních škol. Polovinu respondentů vzorku běžného rodinného prostředí zastupovali žáci *FZŠ Tábořská* ze dvou 8. tříd, dále také z grafu č. 3 vidíme, že 34% se skládá z žáků 2. ročníku SŠ, tuto kategorii zase zastávali respondenti Střední průmyslové školy. Klienti ústavních zařízení byli dotazováni dle skladby ve výchovných skupinách, také však největší část tvoří žáci 8. tříd.

Otázka speciální (pro respondenty v zařízeních ÚV/OV):

Pobývám

Tabulka č. 5 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
Dětský domov	49
Dětský domov se školou	32
Výchovný ústav	8
Diagnostický ústav	11

Graf č. 5 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Nejvíce klientů ústavních zařízení, jež tvořily zastoupení v participaci dotazníkového šetření, patří skupině dětí a mládeže *dětských domovů*. Dle statistické ročenky nejvíce zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy tvoří v České republice právě dětské domovy s celkovým počtem 137 zařízení. Oproti ostatním zařízením výkonu ústavní a ochranné výchovy bylo tedy nejsnazší vyhledávat klienty právě v dětských domovech. Naopak problematická situace nastala při vyhledávání respondentů v institucích diagnostických ústavů, kdy po telefonické

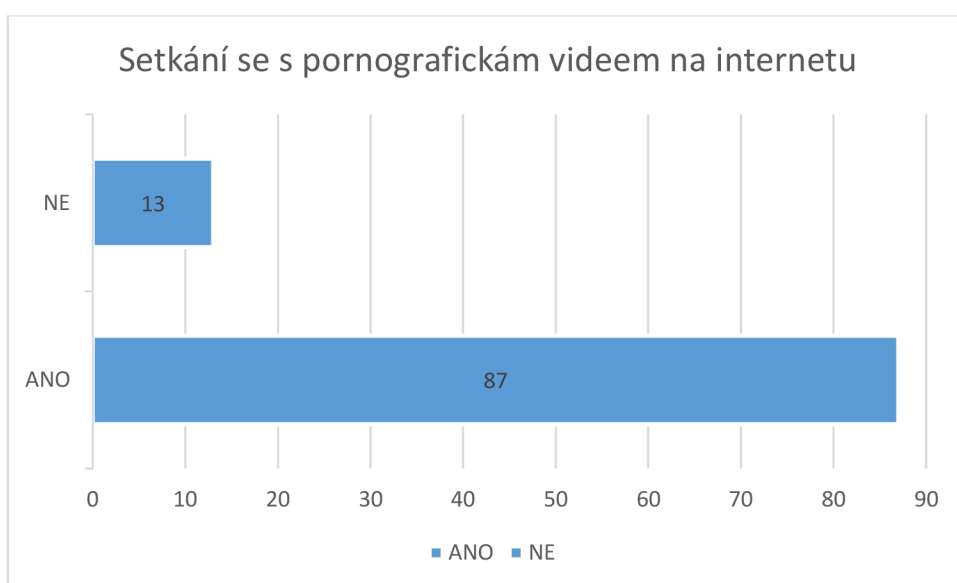
diskusi kompetentní osoby většinou reagovaly, že dané téma z hlediska charakteru obsahové stránky dotazníku by mohlo být pro jejich klienty až traumatizující.

Otázka č. 3:

Setkal/a jsi se s pornografickým videem na internetu?

Tabulka č. 6 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO	87
NE	13

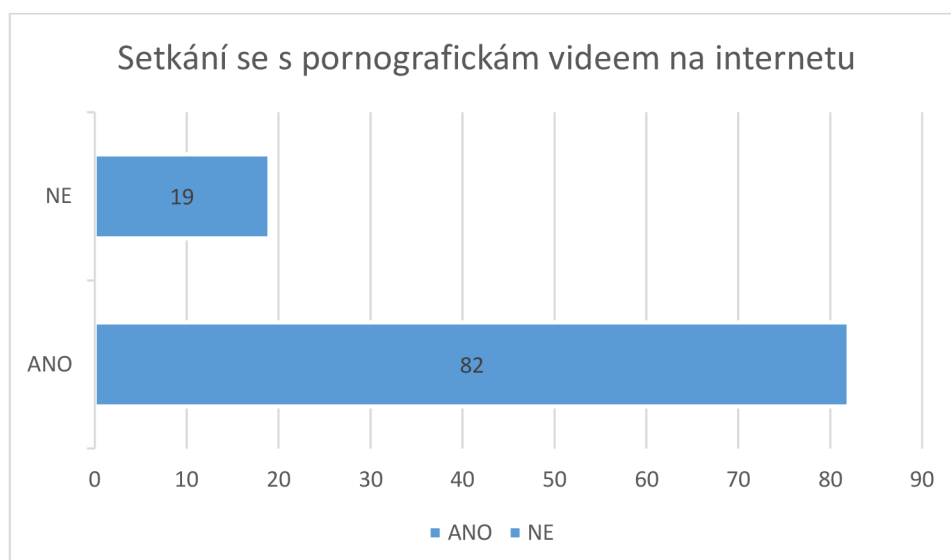

Graf č. 6 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 7 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO	82
NE	19

Graf č. 7 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

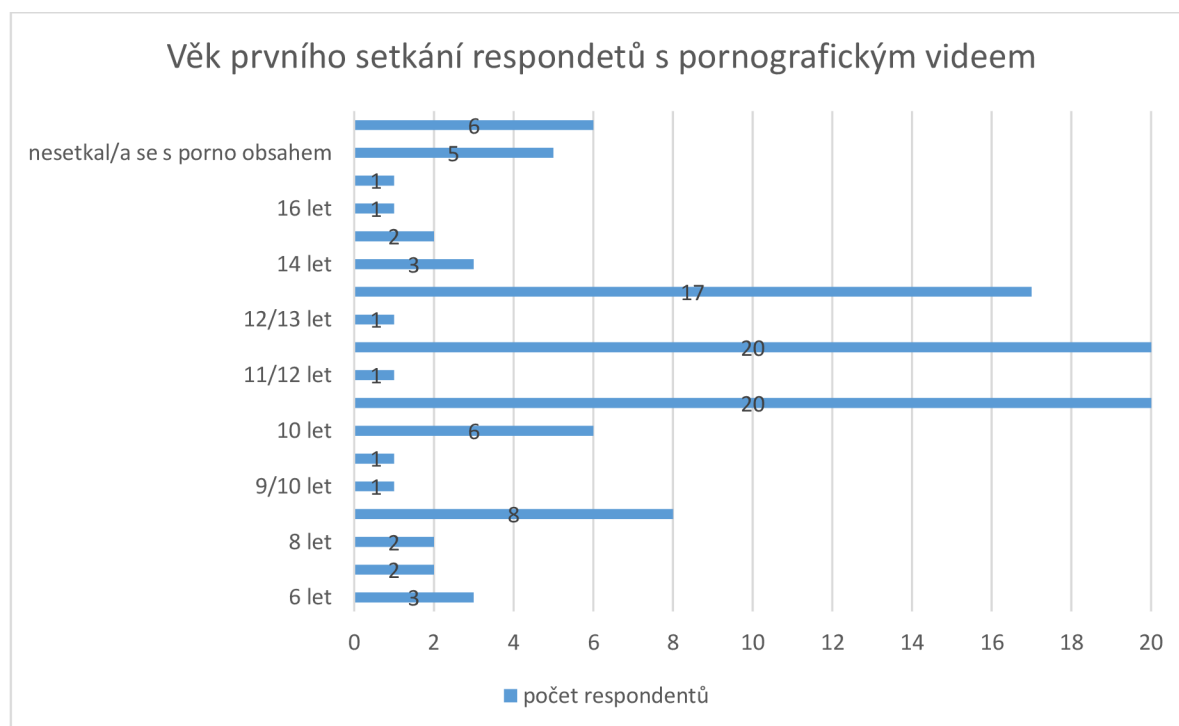
V grafech otázky č. 3 můžeme vidět, že většina respondentů se již setkala s pornografickým obsahem na internetu. Výsledky potvrzují jiné realizované odborné výzkumy, zmiňované v teoretické části a některé z nich dále budou komparovány v závěru.

Otázka č. 4:

V kolika letech jsi se poprvé setkal/a s porno obsahem na internetu?

Tabulka č. 8 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

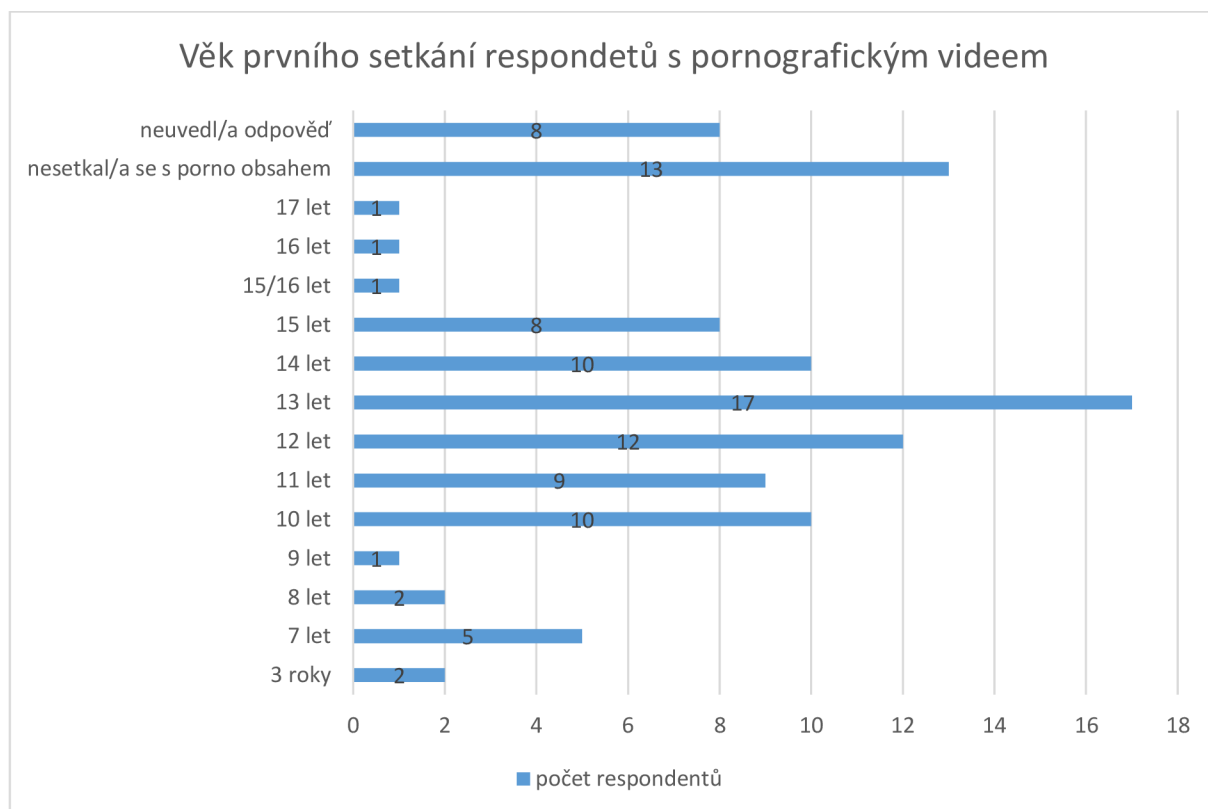
Možnost odpovědi	počet respondentů
6 let	3
6/7 let	2
8 let	2
9 let	8
9/10 let	1
9/11 let	1
10 let	6
11 let	20
11/12 let	1
12 let	20
12/13 let	1
13 let	17
14 let	3
15 let	2
16 let	1
6. třída ZŠ	1
nešel/a se s porno obsahem	5
nevedl/a odpověď	6

Graf č. 8 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 9 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
3 roky	2
7 let	5
8 let	2
9 let	1
10 let	10
11 let	9
12 let	12
13 let	17
14 let	10
15 let	8
15/16 let	1
16 let	1
17 let	1
nešel/a se s porno obsahem	13
nevedl/a odpověď	8

Graf č. 9 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

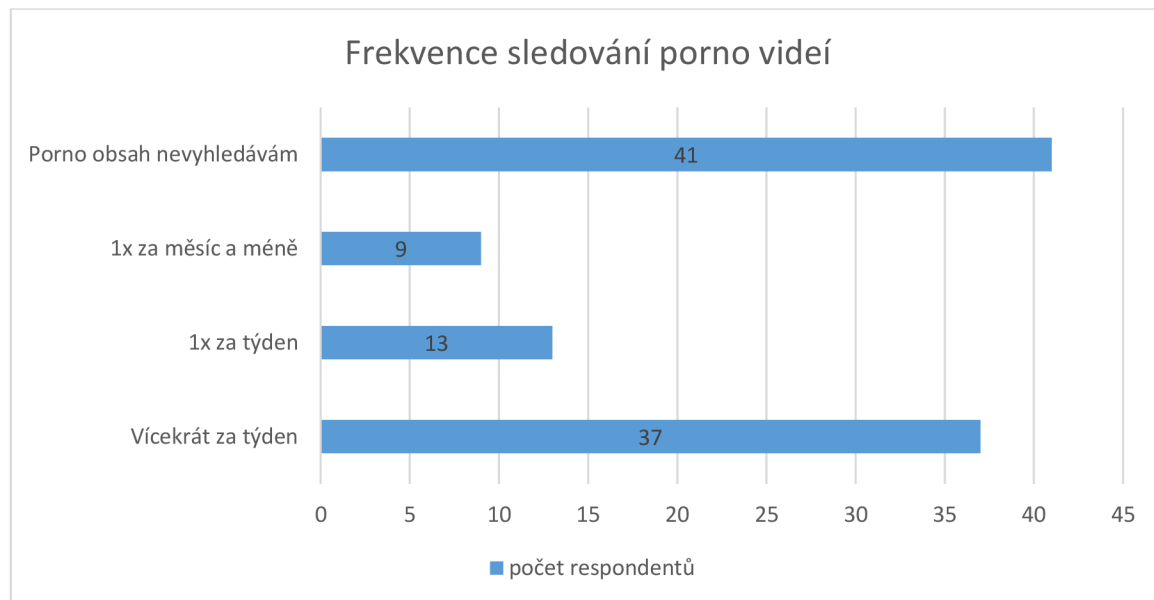
V grafu č. 8 i 9 vidíme, že nejčastěji se respondenti poprvé setkali s pornografickým obsahem na internetu ve věku 11-13 let, daný věk například Vágnerová (viz kapitola 5.2) řadí do vývojové etapy pubescence, nebo jiným termínem raná adolescence. Skupina žáků běžného rodinného prostředí zastávala v této věkové kategorii podíl 59%, v ústavních zařízeních poté evidujeme pro vymezené věkové rozmezí 38%, zde se však 13% respondentů doposud nesešlo s pornografickým obsahem na internetu a výpovědi obsahovaly i extrémní případy. Dovolím si citovat výpověď anonymního respondenta „Ve třech letech od moji mámy.“

Otázka č. 5

Jak často aktuálně vyhledáváš porno obsah na internetu?

Tabulka č. 10 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

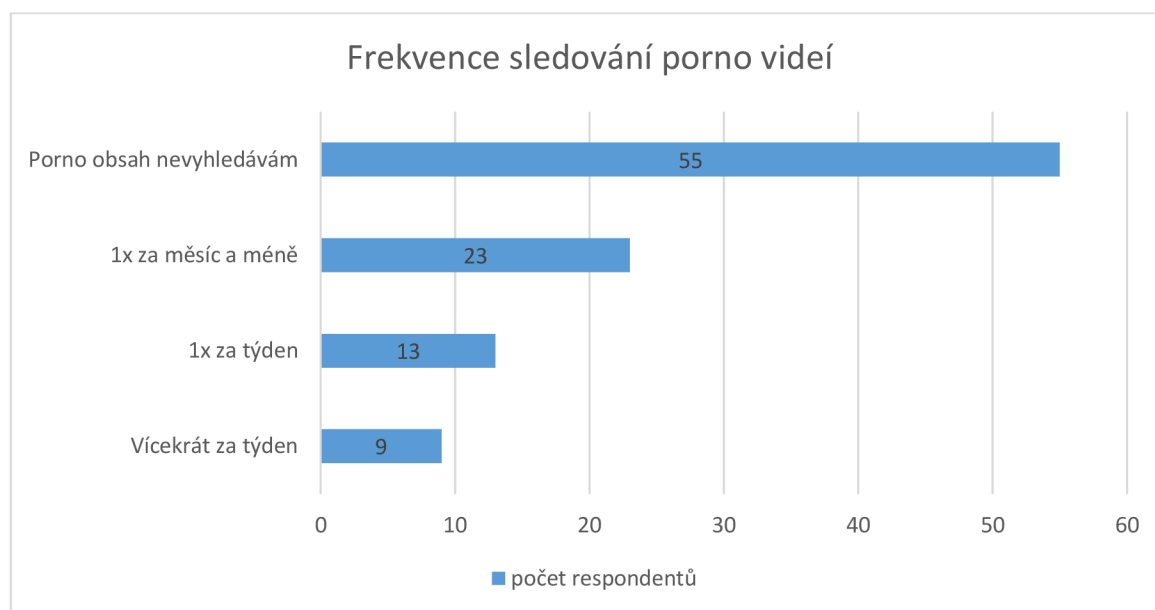
Možnost odpovědi	počet respondentů
Vícekrát za týden	37
1x za týden	13
1x za měsíc a méně	9
Porno obsah nevyhledávám	41

Graf č. 10 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 11 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
Vícekrát za týden	9
1x za týden	13
1x za měsíc a méně	23
Porno obsah nevyhledávám	55

Graf č. 11 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

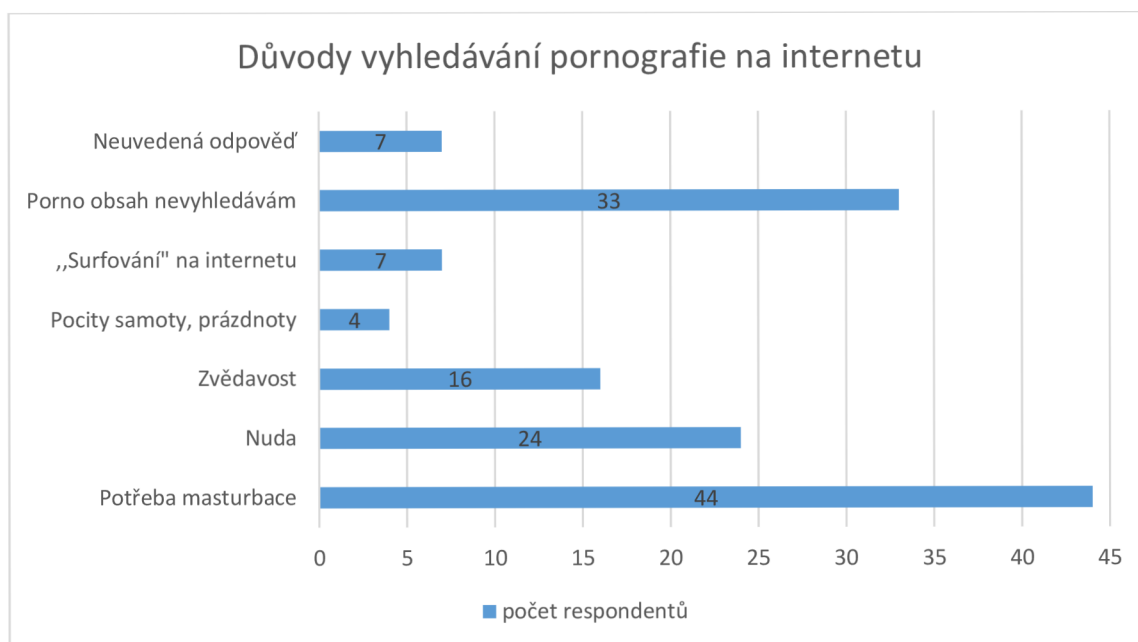
Při zpracovávání této otázky ve skupině žáků běžného rodinného prostředí zprvu vypadalo, že procentuálně i početně nejvyšší zastoupení bude tvořit odpověď „Vícekrát za týden“. Nicméně, po výpovědích několika posledních odpovídajících respondentů se křivky grafu ještě změnilo. Položka „Porno obsah nevyhledávám“ tedy v grafu č. 10 i 11 získala nejvíce respondentů. Velmi je ale zajímavý fakt, že dle odpovědí v grafu 11 klienti ÚV a OV pornografický obsah na internetu buďto vůbec nevyhledávají, nebo jen v nízké frekvenci (23% odpovědělo „1x za měsíc a méně“). Při osobních návštěvách ústavních zařízení se mi podařilo dostat se do kontaktu například s vychovateli či sociálními pracovníky a z jejich výpovědí jsem usoudil, že v ústavních institucích platí určitá pravidla, která zamezují užívání mobilů či počítačů například v noční čas, atp.

Otázka č. 6

Z jakých důvodů vyhledáváš pornografický obsah na internetu?

Tabulka č. 12 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

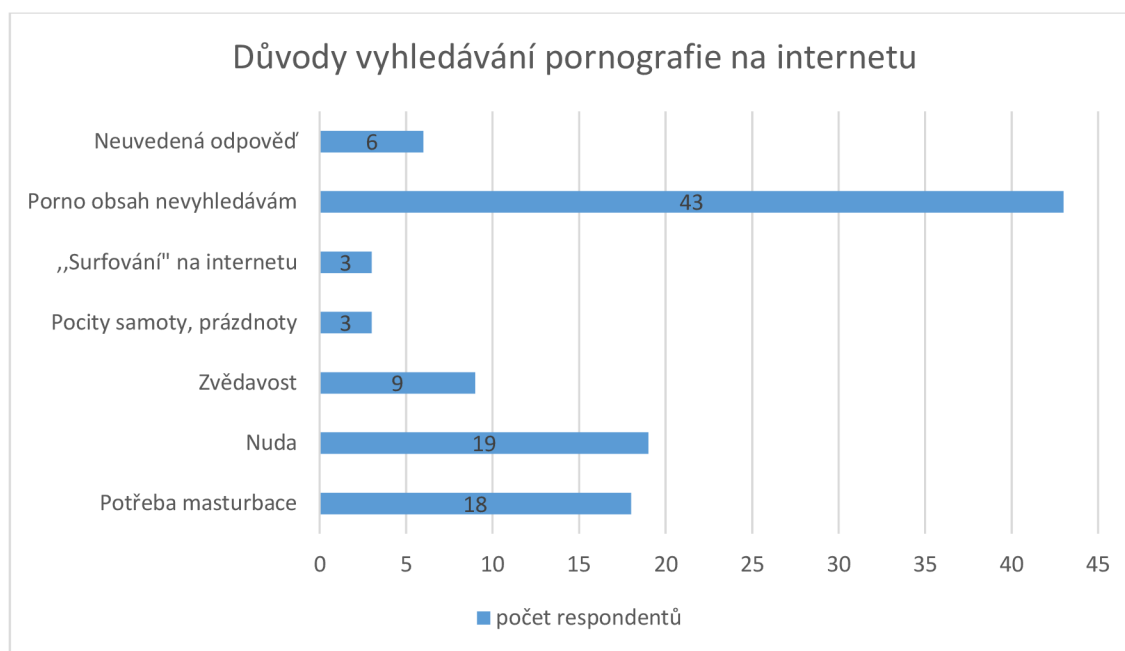
Možnost odpovědi	počet respondentů
Potřeba masturbace	44
Nuda	24
Zvědavost	16
Pocity samoty, prázdnoty	4
„Surfování“ na internetu	7
Porno obsah nevyhledávám	33
Neuvedená odpověď	7

Graf č. 12 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 13 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
Potřeba masturbace	18
Nuda	19
Zvědavost	9
Pocity samoty, prázdnoty	3
„Surfování“ na internetu	3
Porno obsah nevyhledávám	43
Neuvedená odpověď	6

Graf č. 13 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

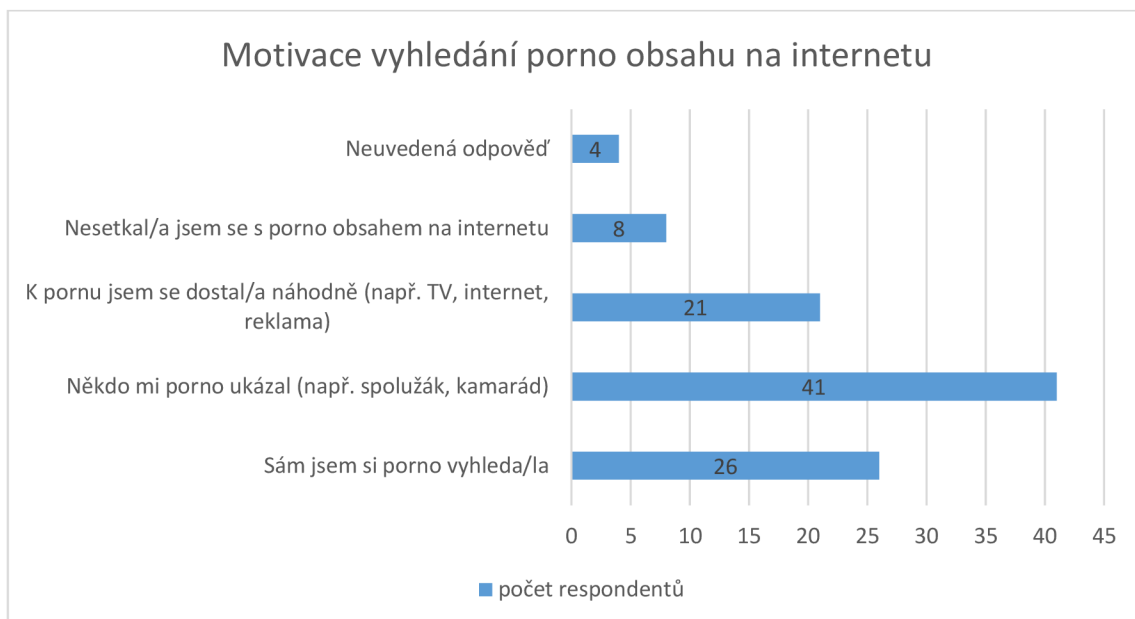
Otázka č. 6 volně navazuje na předchozí, kdy respondenti nejčastěji negovali vyhledávání pornografického obsahu na internetu, takže zde zaznamenáváme volbu stejné odpovědi v grafu č. 12 ve 33% případů, v případě druhé skupiny grafu č. 13 evidujeme až 43% odpovědí. V první skupině však nejvíce respondentů volilo odpověď „Potřeba masturbace“ s celkovým počtem 44% (srov. Fortenberry in Blinka, kapitola 5.2). Jako další výraznější kategorie, které respondenti volili, jsou „Nuda“ či „Zvědavost“.

Otázka č. 7

Jak jsi se poprvé dostal/a k porno obsahu na internetu?

Tabulka č. 14 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

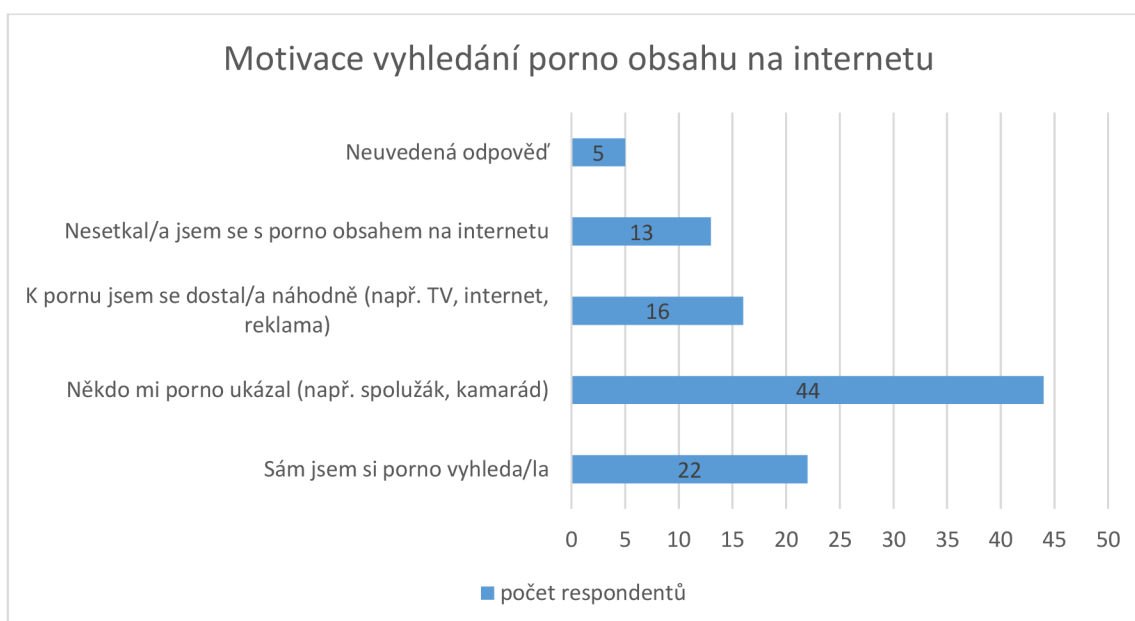
Možnost odpovědi	počet respondentů
Sám jsem si porno vyhledal/a	26
Někdo mi porno ukázal (např. spolužák, kamarád)	41
K pornu jsem se dostal/a náhodně (např. TV, internet, reklama)	21
Nesetkal/a jsem se s porno obsahem na internetu	8
Neuvedená odpověď	4

Graf č. 14 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 15 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
Sám jsem si porno vyhledal/a	22
Někdo mi porno ukázal (např. spolužák, kamarád)	44
K pornu jsem se dostal/a náhodně (např. TV, internet, reklama)	16
Nesetkal/a jsem se s porno obsahem na internetu	13
Neuvedená odpověď	5

Graf č. 15 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

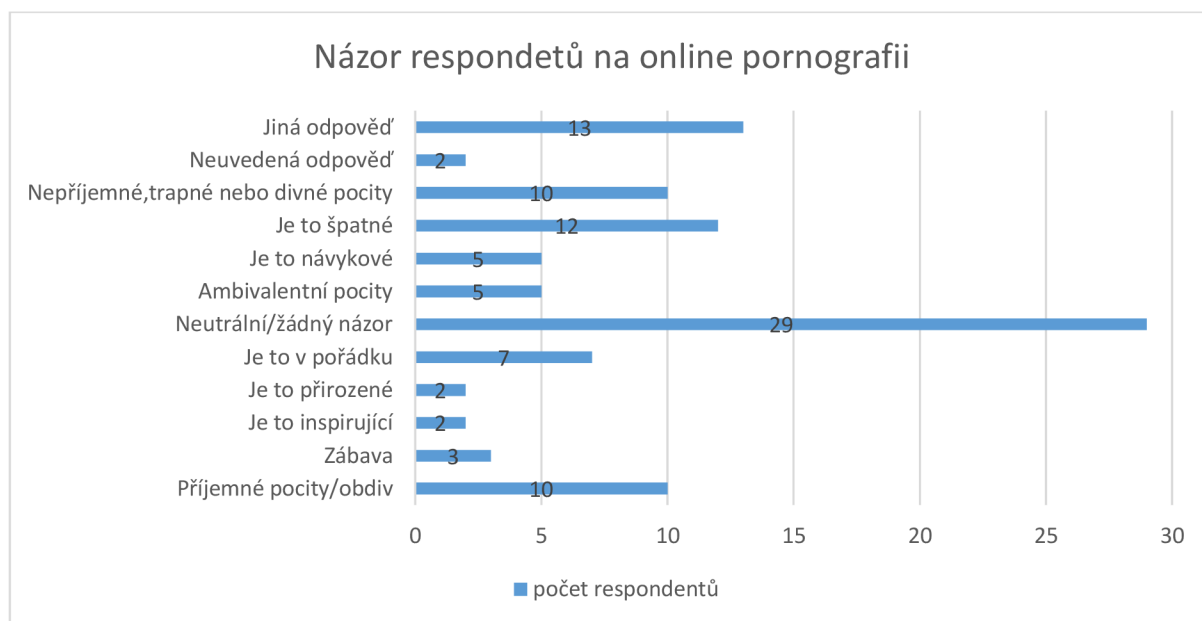
Nejfrekventovanější motivací zhlédnutí pornografického materiálu na internetu je prokazatelně kontakt se svým vrstevníkem, konkrétně položka „Někdo mi porno ukázal (např. spolužák, kamarád)“, převahující ve 41% (graf č. 14) a 44% (graf č. 15). Právě v daném věkovém období je typické, že se jedinci „zhlížejí“ ve svých vrstevnících a také ve výchovných skupinách spoluvytvářejí často silné citové pouto.

Otázka č. 8

Co si myslíš o sledování porno videí na internetu, jaké pocity to v Tobě vyvolává?

Tabulka č. 16 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

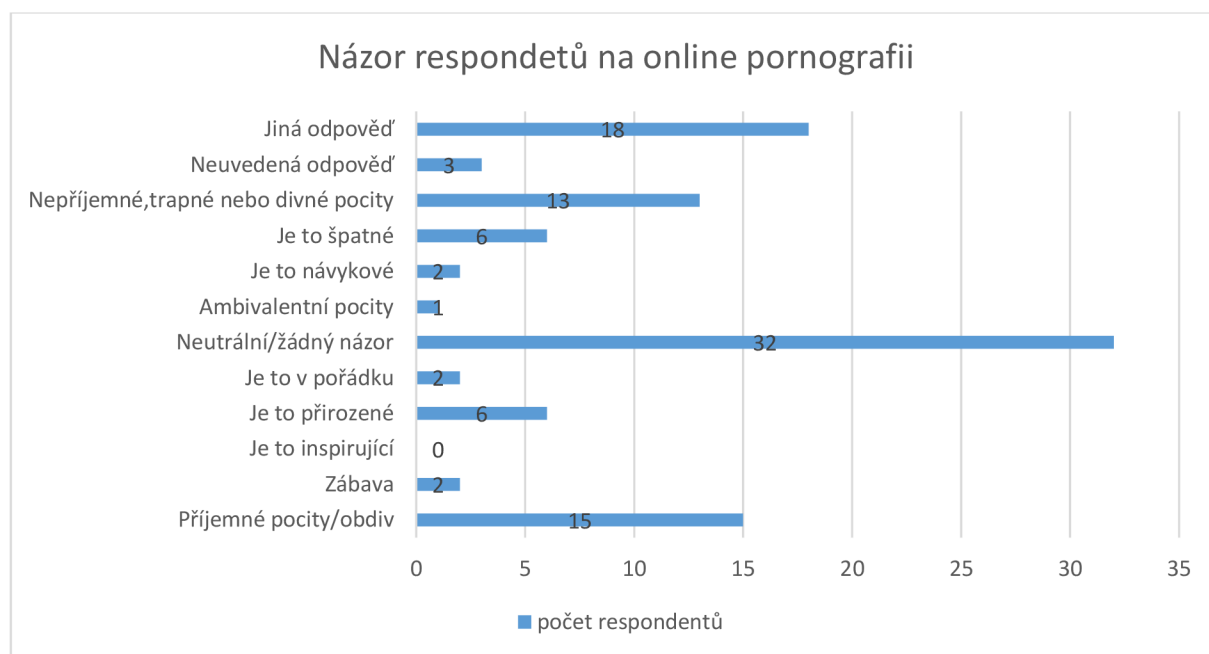
Možnost odpovědi	počet respondentů
Příjemné pocity/obdiv	10
Zábava	3
Je to inspirující	2
Je to přirozené	2
Je to v pořádku	7
Neutrální/žádný názor	29
Ambivalentní pocity	5
Je to návykové	5
Je to špatné	12
Nepříjemné, trapné nebo divné pocity	10
Neuvedená odpověď	2
Jiná odpověď	13

Graf č. 16 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 17 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
Příjemné pocity/obdiv	15
Zábava	2
Je to inspirující	0
Je to přirozené	6
Je to v pořádku	2
Neutrální/žádný názor	32
Ambivalentní pocity	1
Je to návykové	2
Je to špatné	6
Nepříjemné, trapné nebo divné pocity	13
Neuvedená odpověď	3
Jiná odpověď	18

Graf č. 17 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Otázka č. 7 byla v dotazníku otevřená, tzn. respondenti psali do políček zcela vlastní odpověď, výsledné odpovědi jsem se dle pečlivé diagnostiky snažil kategoricky rozčlenit. Ve smyslu dané výzkumné otázky vyšly nejdelší křivky v pomyslné kategorii „Neutrální/žádný názor“. Poté se již odpovědi vesměs velmi různí, od zevrubných názorů, že porno je špatné a dehonestující až k výpovědím s blaženými pocity z konzumování online pornografie. Příklady některých zajímavých odpovědí:

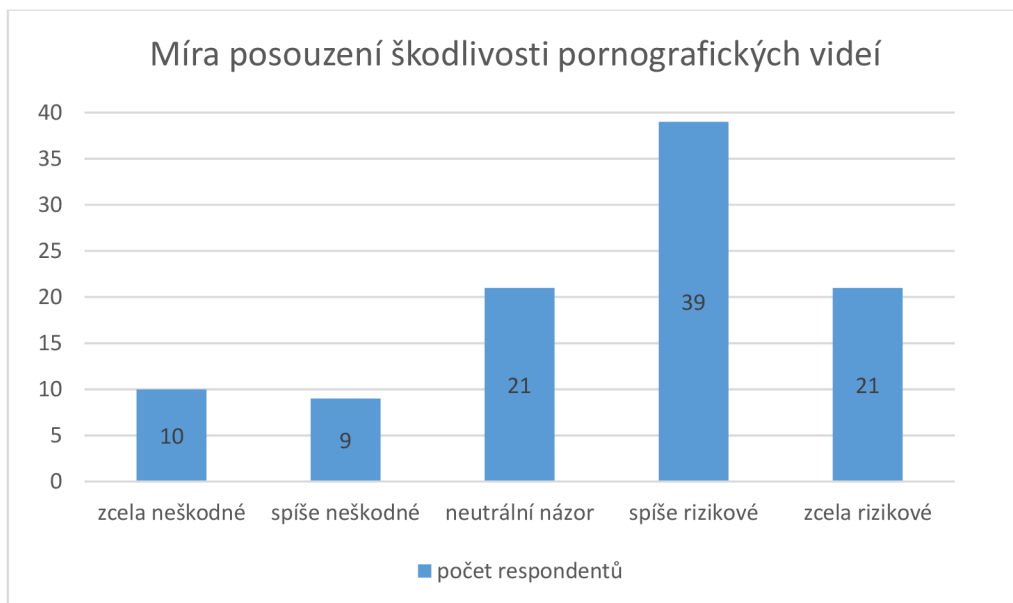
- Kategorie „odpovědi žáků z běžného rodinné prostředí“
  - *Docela nechutný*
  - *Inspirace co můžu zkusit*
  - *Je to problém dnešní doby, po dlouhodobém sledování se ničí komunikace s druhým pohlavím, nebo moc velká očekávání v realitě když na to přijde*
  - *Je to špatné. Návykové a pro mysl a osobnost škodlivé*
  - *Nenávist, je to hřích ale stejně to udělám a nemám se rád*
  - *Nesmí se to přehánět, jinak je to v pohodě*
  - *Super věc na večer*
  - *Vyprázdni mé stresy*

- Kategorie „odpovědi klientů ze zařízeníů ústavní a ochranné výchovy“
  - *Asi to že ty lidi kteří to tam natáčejí budou mít rodinu děti a ty video tam pořádky budou i fotky už navždy a nechtěla bych žít s tím že jednou ve škole s tímhle ztrapním svoje děti ve škole jinak porno jinak porno je pro mě úplně zbytečný a hnusný*
  - *Ani nevím, je to taková pro mě sranda*
  - *Je to velmi lákavé masturbovat*
  - *Je to v pohodě rád se na to koukám je tam hodně kategorií tak si můžu vybrat co zrovna chce sledovat rad koukám na hard fuck*
  - *Nechutný fuj*
  - *Nemělo by to existovat zkazí to člověka*
  - *Není to reálné je to falešné a nedá se to srovnat s reálným sexem nebo něčím jiným*

Otázka č. 9

Jak moc jsou podle Tebe pornografická videa riziková?

Tabulka č. 18 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

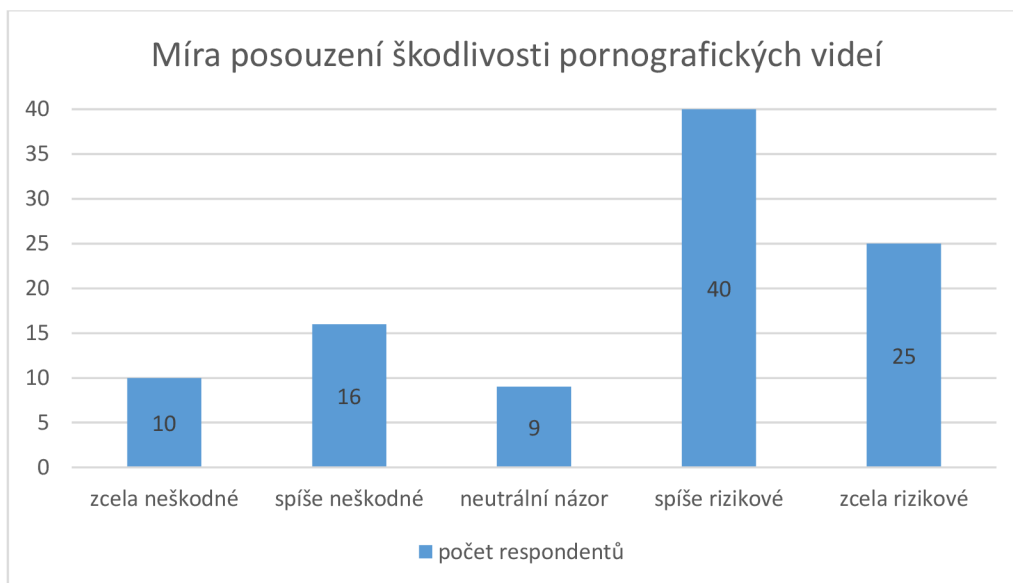
Možnost odpovědi	počet respondentů
zcela neškodné	10
spíše neškodné	9
neutrální názor	21
spíše rizikové	39
zcela rizikové	21

Graf č. 18 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 19 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědí	počet respondentů
zcela neškodné	10
spíše neškodné	16
neutrální názor	9
spíše rizikové	40
zcela rizikové	25

Graf č. 19 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Při otázce č. 9 byl v zadávaném dotazníku pro respondenty zvolen *sémantický diferenciál* na stupnici -2 až 2 s možností neutrální úrovně 0. Celkově bychom mohli pro účely zpracování grafů v této části práce uvažovat úrovně zhruba následovně:

- -2 = zcela neškodné
- -1 = spíše neškodné
- 0 = neutrální názor
- 1 = spíše rizikové
- 1 = zcela rizikové

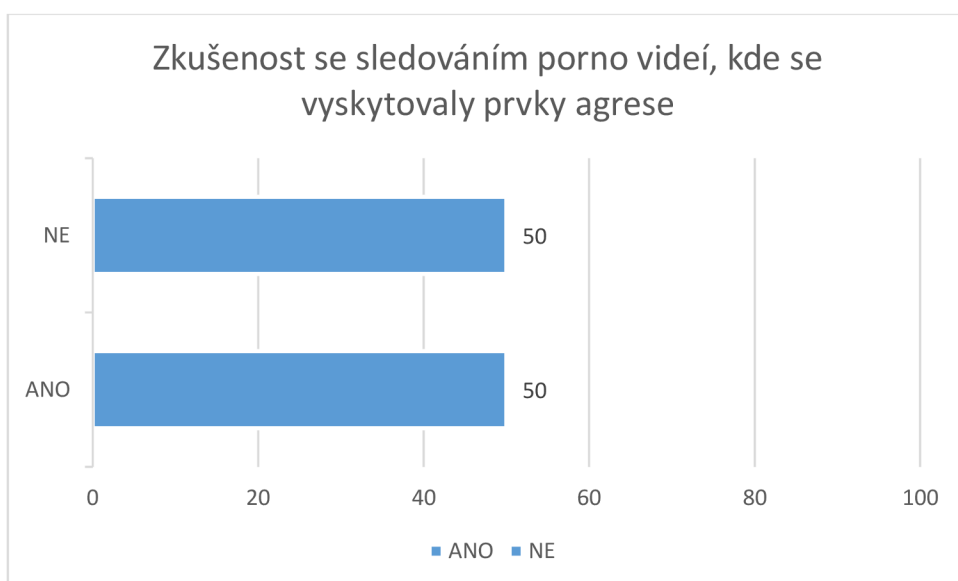
Respondenti obou dotazovaných skupin totožně volili v přesahujícím zastoupení variantu stupně 1, tedy ve výše zmíněné legendě vysvětlené jako „spíše rizikové“, kdy se stupnice blíží variantě, že pornografická videa na internetu jsou riziková.

Otázka č. 10

Setkal/a jsi se s porno obsahem na internetu, kde se vyskytovaly prvky agrese (např. fyzické ubližování)?

Tabulka č. 20 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

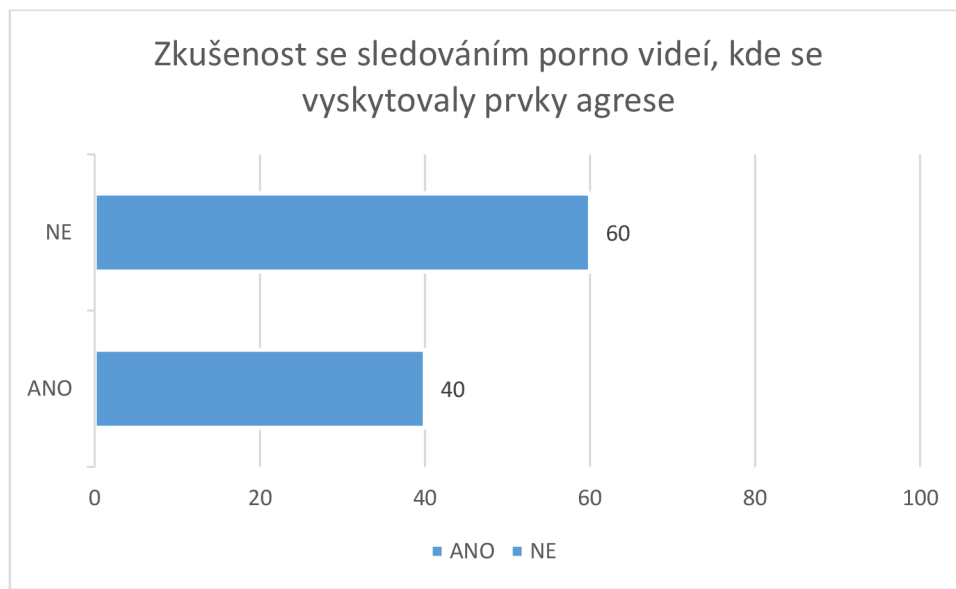
Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO	50
NE	50

Graf č. 20 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 21 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO	40
NE	60

Graf č. 21 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

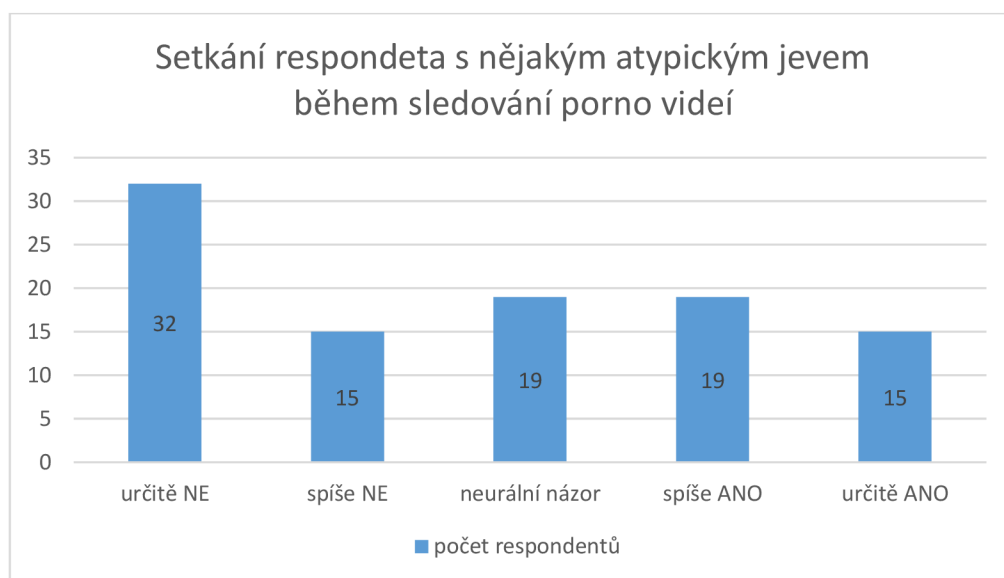
Procentuální poměry v první skupině respondentů jsou zcela vyrovnané pro obě varianty odpovědi. Klienti zařízení ústavní a ochranné výchovy o 20% více volili odpověď „NE“. Z logického hlediska můžeme vyvodit, že respondenti, jež volili v otázce č. 3 odpověď „NE“, zde nejspíše také vybírali zápornou odpověď (podíl respondentů s negující odpovědí v otázce č. 3 však tvořil zanedbatelné procenta v obou dotazovaných skupinách).

Otázka č. 11

Během sledování pornografických videí na internetu bylo něco, co Tě vystrašilo/vyskytoval se zde nějaký netypický jev?

Tabulka č. 22 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

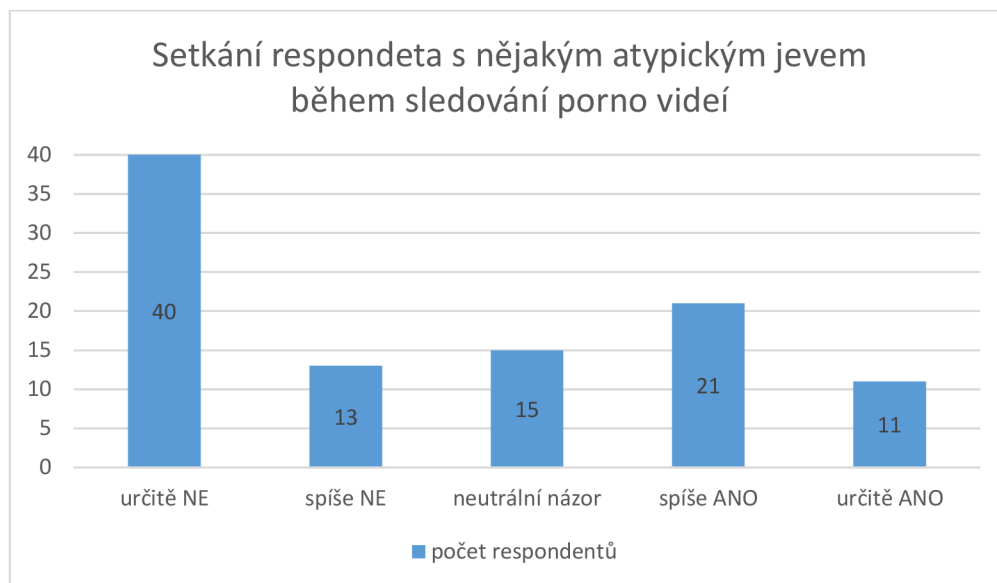
Možnost odpovědí	počet respondentů
určitě NE	32
spíše NE	15
neutrální názor	19
spíše ANO	19
určitě ANO	15

Graf č. 22 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 23 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědí	počet respondentů
určitě NE	40
spíše NE	13
neutrální názor	15
spíše ANO	21
určitě ANO	11

Graf č. 23 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Pro otázku č. 11 byl stejně jako pro č. 9 navržen sémantický diferenciál. Zde bychom mohli uvažovat škálu:

- -2 = určitě NE
- -1 = spíše NE
- 0 = neutrální názor
- 1 = spíše ANO
- 1 = určitě ANO

V otázce blíže nebylo dotazováno a rozebíráno, o jaký atypický jev se konkrétně může jednat. Jako příklad ale lze uvést tzv. *BDSM praktiky*, jež odborně zkoumá Dr. Křivánková ve své publikaci (srov. kapitola 1.2).

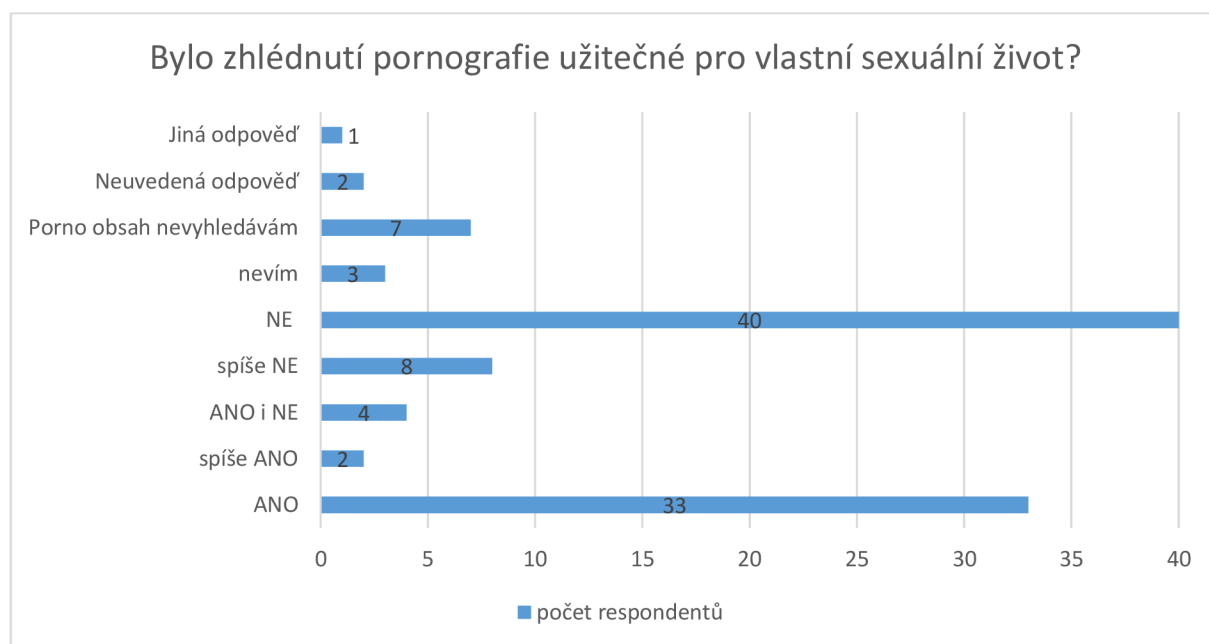

Otázka č. 12

Při sledování pornografických videí, dozvěděl/a jsi se něco užitečného pro vlastní sexuální život?

Tabulka č. 24 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

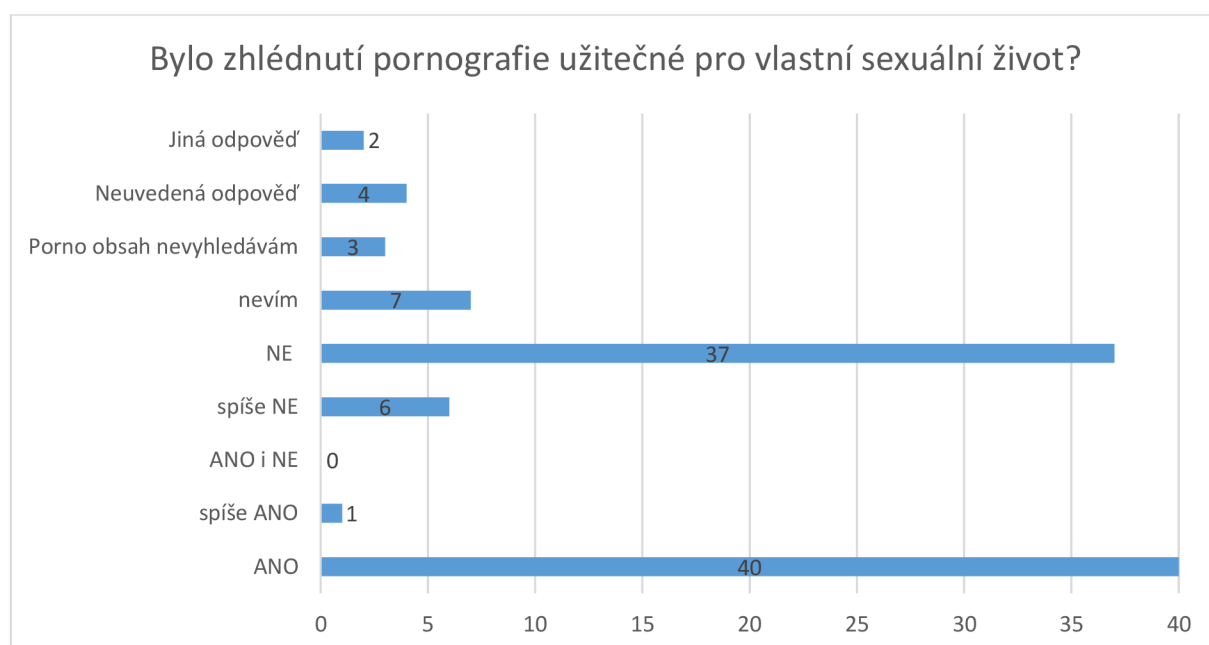
Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO	33
spíše ANO	2
ANO i NE	4
spíše NE	8
NE	40
nevím	3
Porno obsah nevyhledávám	7
Neuvedená odpověď	2
Jiná odpověď	1

Graf č. 24 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 25 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO	40
spíše ANO	1
ANO i NE	0
spíše NE	6
NE	37
nevím	7
Porno obsah nevyhledávám	3
Neuvedená odpověď	4
Jiná odpověď	2

Graf č. 25 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Dvanáctá otázka byla stejně jako otázka č. 8 pro respondenty nastavena s možností otevřené odpovědi. Všichni participanti tedy měli možnost vyjádřit vlastní osobitý názor a pohled na věc. Po další důkladné analýze otevřených odpovědí jsem vytvořil 9 pomyslných kategorií odpovědí. Je velmi zajímavé, že v obou dotazovaných skupinách procentuálně převažovaly odpovědi „ANO“, nebo naopak „NE“. Níže doložím některé zevrubnější výpovědi:

- Kategorie „běžné rodinné prostředí“
  - *Ano v tom smyslu, že jsem si ujasnila co chci a co ne*
  - *Dozvěděl jsem se toho o sexuální stránce víc než jinde*
  - *Mít reálné představy a neidealizovat nereálné standardy*

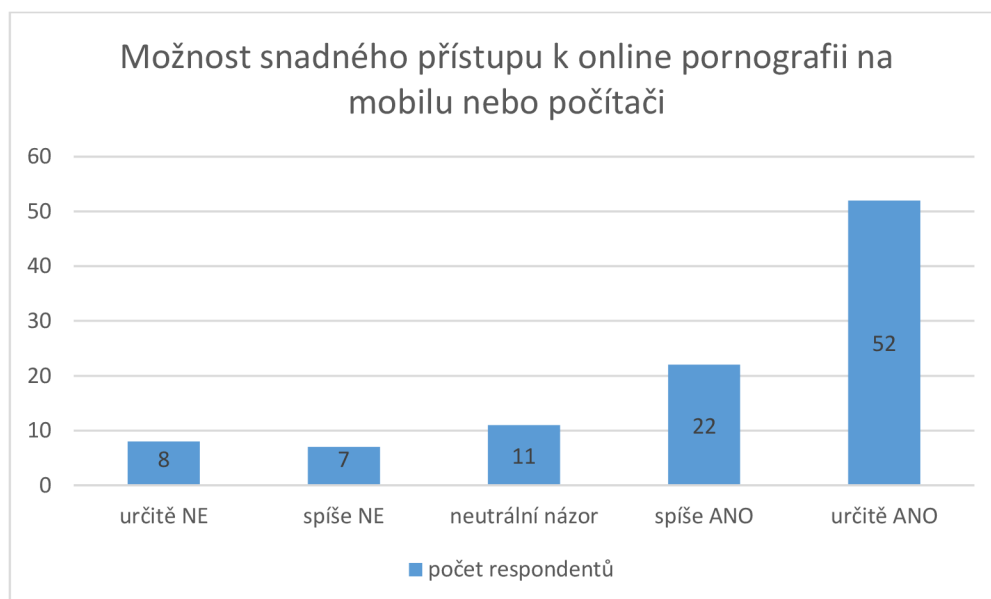
- *Spíše ne, jsem toho názoru, že porno je pouze zkreslený obraz toho, jak vypadá opravdový sex*
- Kategorie „ústavní a ochranná výchova“
  - *Dalo mi to masturbaci*
  - *Jak se chovat k ženě*
  - *Lepší polohy než který znám*
  - *Možná jak uspokojit partnera správně*
  - *Určitě to, že bych nechtěla prodávat svoje nahé tělo*
  - *Že v pornu je všechno zkreslené*

Otázka č. 13

Máš snadný přístup k porno obsahu na svém počítači nebo mobilu?

Tabulka č. 26 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

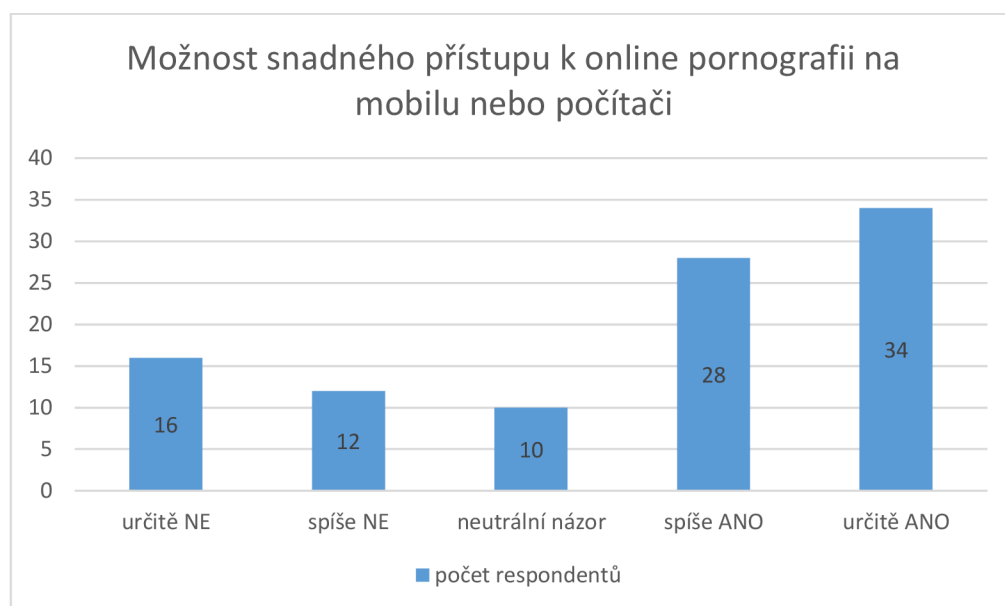
Možnost odpovědí	počet respondentů
určitě NE	8
spíše NE	7
neutrální názor	11
spíše ANO	22
určitě ANO	52

Graf č. 26 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 27 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
určitě NE	16
spíše NE	12
neutrální názor	10
spíše ANO	28
určitě ANO	34

Graf č. 27 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

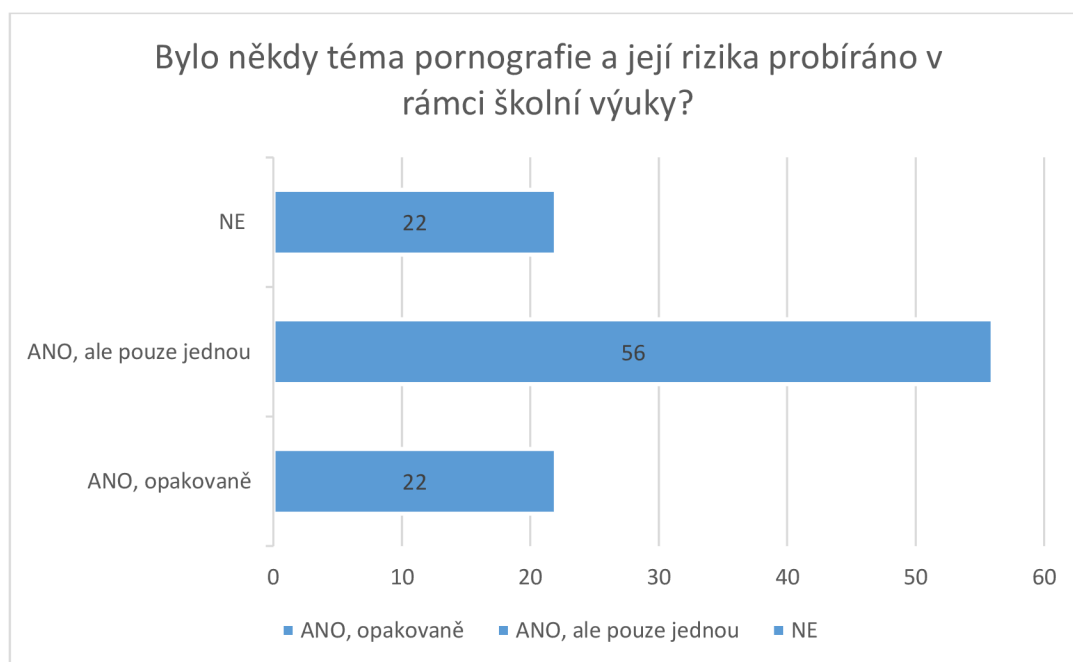
V závěru zpracování otázky č. 5 bylo nastíněno, že v ústavních zařízeních platí určité restrikce v podobě zamezování užívání IT techniky např. v nočních hodinách atp. Výše uvedené grafy otázky č. 13 nám však potvrzují, že žijeme v době technologické a mobilní či počítačové zařízení jsou nám dnes globálně na dosah. Při osobních návštěvách v ústavních zařízeních jsem zaregistroval, že drtivá většina zejména „starších“ dětí (věk adekvátní výzkumu této práce) disponuje mobily a tráví na nich svůj volný čas. Rozdíl tedy není ve vybraných skupinách tak markantní a lze usuzovat, že i v ústavních zařízeních respondenti mají mobilní zařízení spíše snáze přístupné k užívání. Pokud srovnáme grafy č. 26 a 27, vidíme rozdíl pouhých 12% v součtu volby odpovědi „1“ a „2“ směrem k diferencíálu „ANO“ ve prospěch žáků běžného rodinného prostředí.

Otázka č. 14

Bavili jste se někdy ve škole v rámci vyučování o tématu pornografie a její rizika?

Tabulka č. 28 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

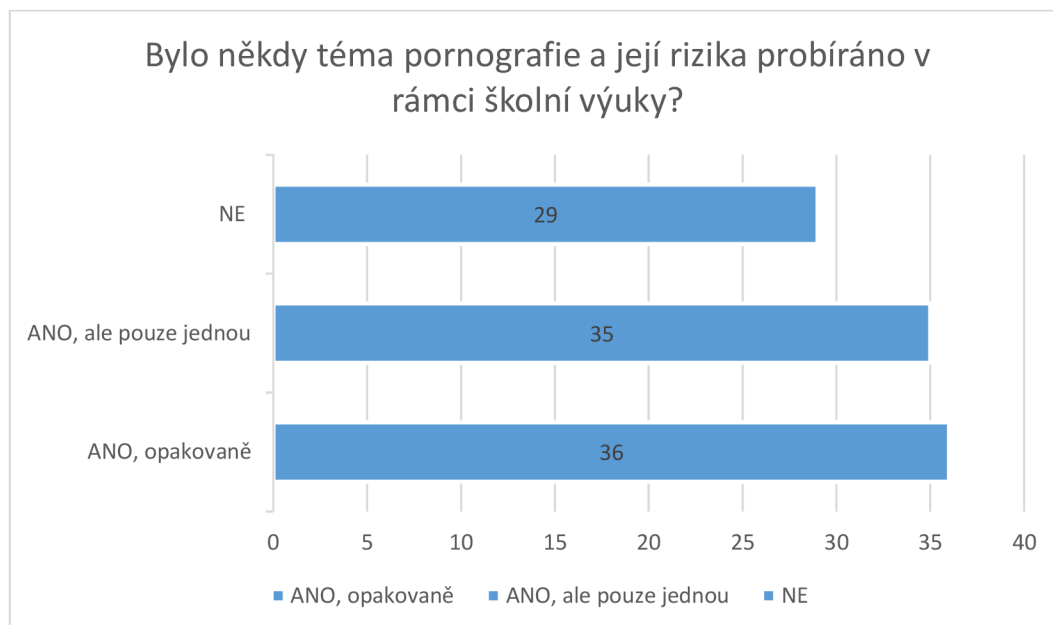
Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO, opakovaně	22
ANO, ale pouze jednou	56
NE	22

Graf č. 28 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 29 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO, opakovaně	36
ANO, ale pouze jednou	35
NE	29

Graf č. 29 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

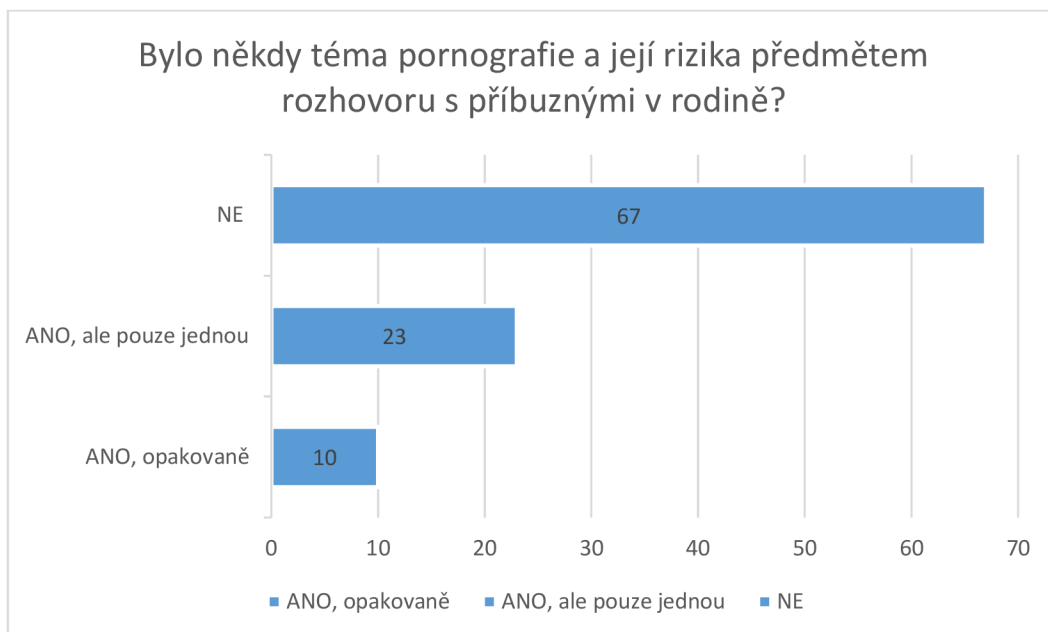
Odpovědi respondentů 14. otázky jsou velmi různorodé. Pozitivní je fakt, že se respondenti ve škole se svými vyučujícími bavili o tématu „Pornografie a její rizika“, ať již pouze jednou či opakovaně v 78% (graf č. 28) a v 71% (graf č. 29). Dále by se mohly nabízet otázky, zdali se žáci bavili o daném tématu například v hodinách *Přírodopisu* či *Občanské nauky*, apod., nebo zdali téma řešili se svými učiteli/vychovateli v ústavních zařízeních skupinově či individuálně (daná otázka však nebyla předmětem této práce).

Otázka č. 15

Byla pornografie někdy tématem tvého rozhovoru s příbuznými v rodině (s rodiči, prarodiči, nebo dalšími příbuznými)?

Tabulka č. 30 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

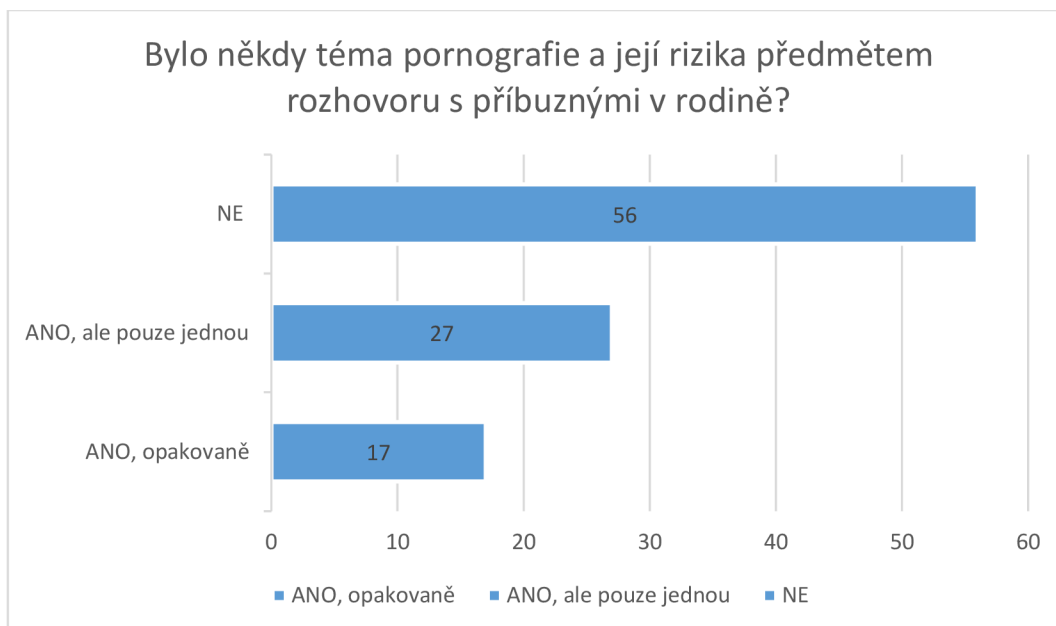
Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO, opakovaně	10
ANO, ale pouze jednou	23
NE	67

Graf č. 30 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Tabulka č. 31 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Možnost odpovědi	počet respondentů
ANO, opakovaně	17
ANO, ale pouze jednou	27
NE	56

Graf č. 31 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Výsledky poslední výzkumné otázky jsou, dle mého názoru, poněkud tristní, především pak v první dotazované skupině žáků běžného rodinného prostředí, kde až 70% rodinných příslušníků asi nikdy nemluvílo na avizované téma. Přitom především komunikace v rodině je jedním z nejdůležitějších, ne-li skutečně nejvíce důležitým atributem prevence online sexuálně rizikového chování (srov. Slussareff, Černý, Müller, Kratochvílová in kapitola 3). Z návštěv ústavních zařízení jsem se dozvěděl, že některé děti byly odebrány z původních rodin či se stále alespoň střídavě s rodinami/rodiči stýkají v omezeném čase, proto i tato otázka byla pro skupinu klientů zařízení ÚV/OV relevantní.

8.5 Vyhodnocení hypotéz

Empirická část této bakalářské práce zahrnovala celkem 3 hypotézy:

H 1

Mládež umístěná v zařízeních ÚV/OV, kde se více manifestují různé projevy poruch chování, bude více inklinovat k rizikovým aktivitám, jako je vyhledávání a sledování online pornografie.

H 2

Klienti ÚV/OV objevují porno obsah v dřívějším věku, než žáci z běžného rodinného prostředí.

H 3

Téma „pornografie a její rizika“ bude v rodinném prostředí více neprobíráno, nežli probíráno.

Zdůvodnění hypotéz (také viz kapitola 8):

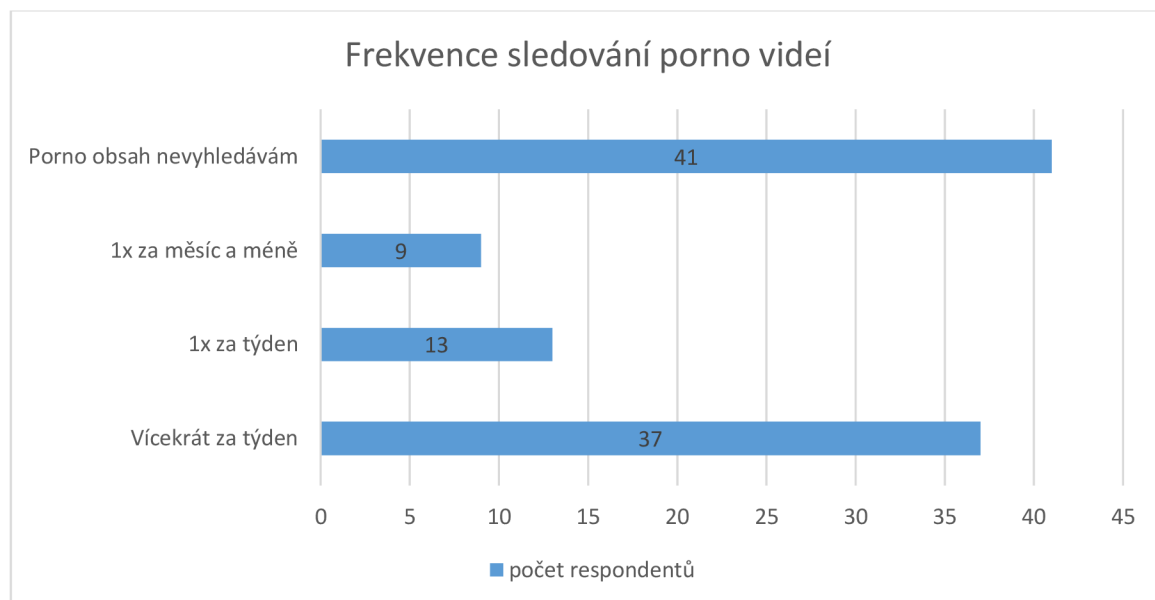
K prvním dvěma hypotézám (**H1**, **H2**) jsem došel i díky své půlroční praxi na základní škole pro žáky s poruchami chování a učení. V průběhu praxe jsem zaznamenal určité nápadité chování nejen u teenagerů, ale také u dětí již mladšího školního věku, kdy např. děti vyluzovaly zvuky, jež jsou spíše typické při provádění sexu mezi dospělými, nebo si také některé děti velmi nápadně „hrály s vlastním přirozením“ před očima ostatních. U starších dětí na II. stupni zase nebyla tabu témata pornografie a sexuality. I když děti v této škole nebyly z ústavního prostředí, svými projevy poruch chování se těmto klientům (jež jsou také v zařízeních často umístěvány pro své specifické poruchy chování) dle mého názoru velmi přibližovaly. Z odborného hlediska lze tyto dvě hypotézy argumentovat také faktem, že indikaci k nařízení ústavní či ochranné výchovy tvoří také skupina dětí s nařízeným výchovně léčebným režimem, děti se závažnými poruchami chování nebo také děti s extrémními poruchami chování, kdy je možná manifestace

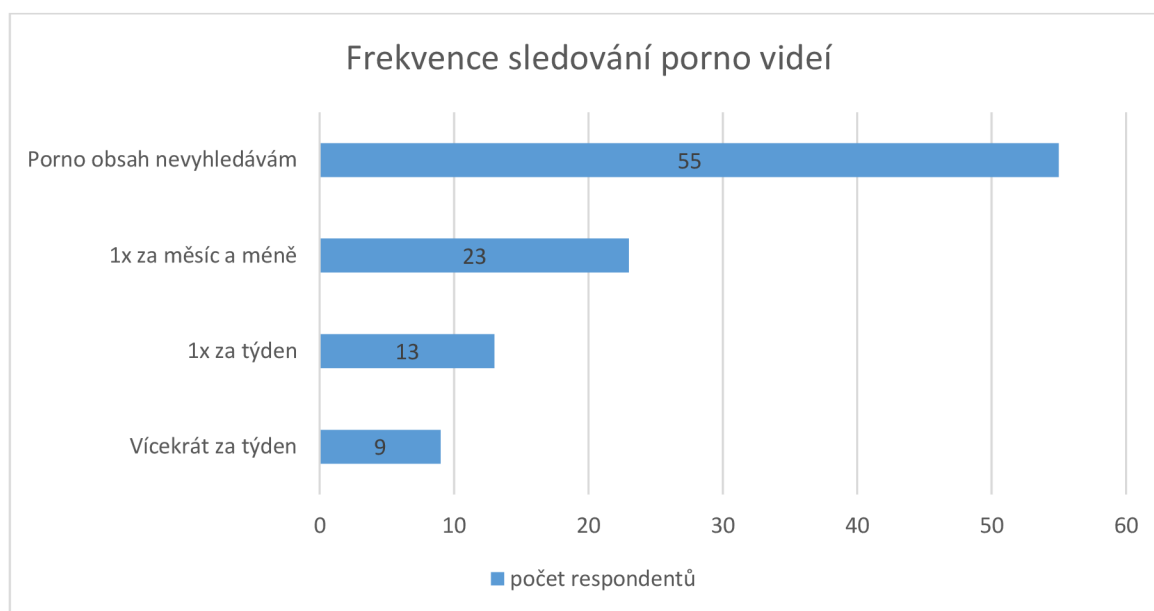
sexuálních deviací, včetně potřeby nadměrného konzumování pornografického obsahu (srov. Slomek, 2010 in kapitola 6)

Pro argumentaci třetí hypotézy (**H 3**) vycházím rovněž ze svého určitého osobního pohledu, vlastních zkušeností z rodinného zázemí a řekl bych i určitému postřehu z blízkého okolí, kdy docházím k názoru, že témata jako jsou sex či pornografie nebudou zcela těmi nejvíce populárními v diskusích rodičů se svými ratolestmi. Plošný výzkum jež realizovala organizace *Tlakový hrniec* ve spolupráci s *Nepornu* (viz níže podrobněji) nám také potvrzuje danou hypotézu, jelikož zde, mimo jiné, bylo zjišťováno, zdali se děti ve svém domácím prostředí o tématu pornografie někdy bavili. Až 52% označilo odpověď „Nikdy“, což je více než polovina respondentů.

Vyhodnocení H 1

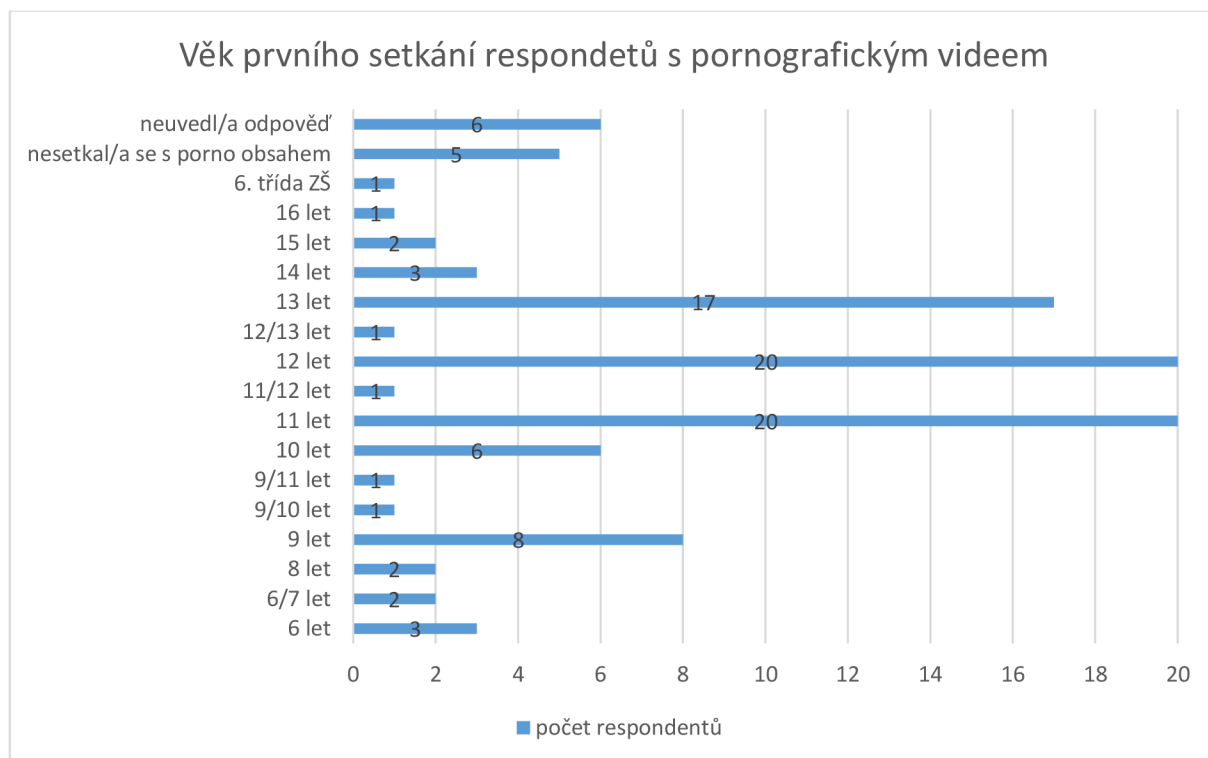
Graf č. 10 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

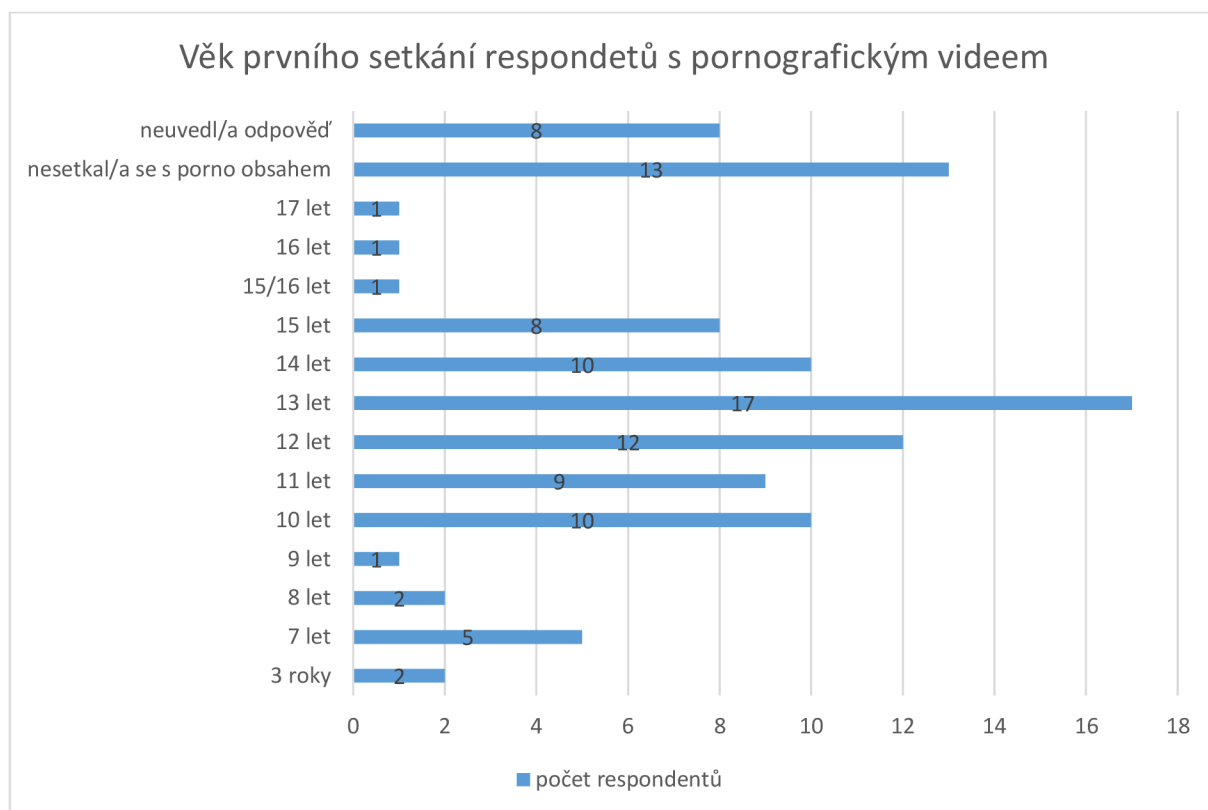
Graf č. 11 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Na první hypotézu nám odpověděly především grafy č. 10 a č. 11 v otázce č. 5. Z komparace obou výzkumných skupin je patrné, že nejvyšší zastoupení volených odpovědí dosahuje položka „Porno obsah nevyhledávám“. Nicméně, znatelný rozdíl již dosahuje položka „Vícekrát za týden“, kde už se počty zvolené odpovědi výrazně liší ve prospěch vyššího počtu v zastoupení žáků běžného rodinného prostředí. Projevy poruch chování nejsou tedy v daném vzorku klientů ústavní a ochranné výchovy rozhodujícím ukazatelem. Situaci mohou také ovlivňovat nastavené restriktce v ústavních zařízeních, které zamezují nadměrnému užívání mobilních či počítačových zařízení, i když v otázce č. 13 jsme se přesvědčili, že dnes i klienti zařízení ÚV/OV mají převážně dosažitelný přístup k těmto technologiím. **První hypotéza se tedy vyvrací.**

Vyhodnocení H 2

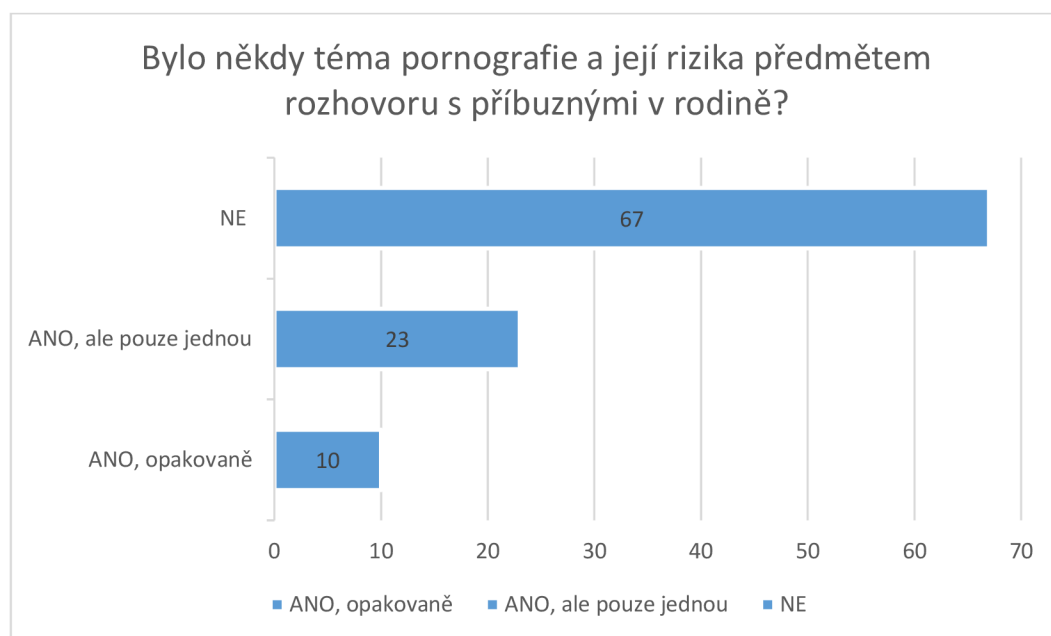
Graf č. 8 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

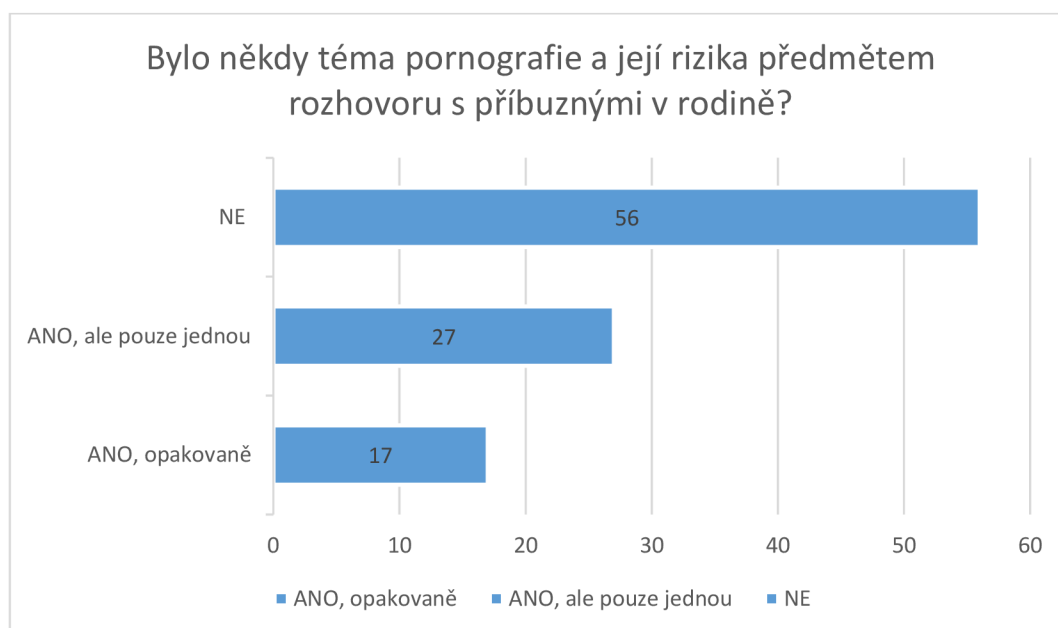
Graf č. 9 – odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Druhou hypotézou se detailněji zabývá otázka č. 4 v jednotlivých tabulkách a grafech. Z kategorizace otevřených odpovědí a následné komparace výzkumných skupin se ukázalo, že obě skupiny se průměrně poprvé setkaly s online porno obsahem na internetu ve věku 11-13 let. Ve skupině respondentů nacházejících se v zařízeních ÚV/OV sice vidíme i extrémní případy, kdy se poprvé s porno obsahem setkali ve 3 letech od svých rodičů, nicméně tyto odpovědi byly naštěstí zcela ojedinělé. Celkově ale počet respondentů, jež se setkali s online porno obsahem dříve než v průměrné kategorii 11-13 let, byl za běžné rodinné prostředí 23% a z výzkumného vzorku klientů zařízení ÚV/OV 20%. **Druhá hypotéza se také vyvrací.**

Vyhodnocení H 3

Graf č. 30 – odpovědi žáků z běžného rodinného prostředí

Graf č. 31 - odpovědi klientů ze zařízení pro výkon ÚV/OV

Se třetí hypotézou souvisí poslední 15. výzkumná otázka (grafy č. 30, 31). Grafy v obou komparovaných skupinách respondentů ukazují více jak poloviční převahu záporné odpovědi „NE“. Při skupině žáků běžného rodinného prostředí tato odpověď dosahuje dokonce téměř 70% z celkového počtu 100 respondentů. Můžeme tedy usuzovat, že téma „Pornografie a její rizika“ i vzhledem k jeho intimitě není v rodinných diskusích úplně populárním tématem. **Poslední výzkumná otázka dotazníku potvrzuje třetí hypotézu.**

8.6 Závěr výzkumné části a diskuse

Výzkumná část této bakalářské práce věnovala pozornost především vizuálnímu znázornění kategorizovaných odpovědí v grafech na **15 výzkumných otázek** a **1 speciální otázku pro klienty ústavních zařízení**. Mimo hlavního cíle, čili **komparaci a prevalenci vyhledávání a sledování pornografického obsahu na internetu**, otázky zjišťovaly také: *celkový postoj každého respondenta k tématu „Pornografie a její rizika“ (včetně možnosti zevrubnější odpovědi), odhalení motivace k volbě konzumace online porno obsahu, a také otázku diskuse v rodinném či školním prostředí respondentů vzhledem k danému tématu.*

Realizovaný výzkum v rámci výzkumné části bakalářské práce nám ukázal důležitou věc, a to především, že hypotéza, kdy klienti ústavních zařízení vyhledávají pornografie více a frekventovaněji, nebyla správná (alespoň pokud se bavíme o komparovaných vzorcích v rámci dané práce). V obou skupinách převažovaly odpovědi respondentů s negací vyhledávání pornografického obsahu na internetu, skupina klientů zařízení ÚV/OV zde dokonce vyšla ještě

lépe ve prospěch „nevyhledávání online porno obsahu“. Při realizování dotazníkového šetření, osobních návštěvách ústavních zařízení a rozhovorech s vychovateli či sociálními pracovníky jsem si však uvědomil, že určitou roli zde sehrávají nastavené restriktce užívání mobilních zařízení a počítačů v jednotlivých zařízeních, nicméně i po vypracování této výzkumné otázky se v daném výzkumu ukázalo, že to nebyl zcela rozhodující ukazatel a větší část klientů má spíše snazší přístup k elektronickým zařízením, kde si mohou pornografii vyhledat. Zde se tedy nabízí otázka, jaké další proměnné sehrávají roli v (ne)vyhledávání a (ne)sledování pornografie mezi dětmi v ústavních zařízeních, zdali zde může situaci například ovlivňovat také výchovné působení vychovatelů atp. Výzkum nám ukázal, že velmi častým atributem k volbě sledování online pornografie je potřeba masturbace, což pro mě nebylo překvapivé a osobně dané důvody chápu jako možnost uvědomování vlastního těla a počátky sexuálního poznávání pro jedince dané věkové etapy. V kontextu názorů na téma „Pornografie a její rizika“ respondenti vyjadřovali především zcela záporné či zcela kladné názory. Někteří téma chápou jako příjemné a vzrušující, jiní zase označují pornografii jako něco nechutného, nepřijatelného. Posledním důležitým uvědoměním v rámci této kapitoly a celkově celé práce je alarmující fakt, že především rodinné prostředí není iniciativní v kontextu diskuse na téma „Pornografie a její rizika“ a dalších obdobných témat, díky jimž by se při určité erudovanosti mohla zvýšit bezpečnost dětí a mládeže pro jejich budoucí psychosexuální život. Možná by daná problematika mohla být výzvou pro jinou výzkumnou práci, kde by se autor zaměřoval na rozhovory s rodiči, jak vnímají danou problematiku a jak by se mohla v tomto případě nastavit komunikace se svým dítětem.

Zcela určitě lze výsledky porovnat s výzkumem neziskové organizace *Tlakový hrniec*, ve spolupráci s českou organizací *Nepornu*, jejichž strukturou dotazníku jsem se inspiroval. Průzkumu se účastnilo 1684 dětí ZŠ a SŠ věkové kategorie 13-17 let z České i Slovenské republiky. Na základě dotazníkového šetření se zjistilo, že nejčastěji se děti setkávají s pornografií ve věku 12 let, ve 32% procentech nevyhledávají pornografii vůbec, avšak citelná část z 9 možných odpovědí označili položku „vícekrát za týden“ (15,4 %), ve 40% volili respondenti důvody k vyhledávání porno obsahu potřebu masturbace, ve 41% pak pocity nudy, téměř 90% respondentů za Českou republiku označili snadný přístup k porno obsahu na svém mobilním zařízení. Na otázku, zdali respondenti hovořili ve škole o pornografii v rámci vyučování volili ve 44% případů odpověď „Nikdy“, v rodinném prostředí to bylo až 52%. Co je ale velmi zajímavé, ve výzkumu se také objevila otázka, kdy se výzkumníci ptají respondentů, kdo by je dle jejich názoru měl informovat u uvedeném tématu, 66,3%

respondentů si myslí, že by o otázkách sexu a pornografii měli mluvit především rodiče, avšak adekvátně a citlivě vzhledem intimitě tématu. Výsledky plošného výzkumu tedy úzce korespondují se závěry výzkumu této bakalářské práce.

Ze zahraničních příbuzných šetření uvedme již dříve v teoretické části zmiňovaný výzkum „Teens and Pornography“, kde se zkoumala skupina dospívajících ve věku 13-17 let (stejně jako výše zmiňovaný průzkum) v USA. Zde se 54% respondentů poprvé setkala s online porno obsahem ve věku 13 let, téměř 44% uvedlo, že někdy záměrně sledovali pornografii, atp. Velmi je zajímavé, že asi polovina respondentů zmínila pocity provinilosti a studu při sledování pornografie, některé podobné výpovědi se vyskytovaly i ve výzkumu této bakalářské práce. Na závěr i výzkum „Teens and Pornography“ dokládá důležitost konverzace o tématu pornografie a sexuální život v rámci rozhovoru s rodinnými příslušníky. V dané otázce 43% respondentů uvedlo, že mluvilo o pornografii s důvěryhodným dospělým a většina těchto respondentů poté v rozhovorech označovali dialogy s dospělými jako povzbudivé a užitečné pro hledání jiných způsobů k prozkoumávání vlastní sexuality, než jen skrze pornografii.

Jako limity práce vnímám nižší vzorek respondentů (konkrétně bylo dotazováno 100 respondentů z běžného rodinného prostředí a 100 v zařízeních ústavní a ochranné výchovy). Výsledky tohoto výzkumu tedy nelze shrnout celoplošně pro celou Českou republiku. Ještě širší rozhled si však můžeme udělat po nastudování již avizovaného výzkumu z roku 2022/23, realizovaného organizací *Talkový hrniec*. Argumentovat také musím tím, že bylo velmi obtížné shánět vzorky respondentů a jak jsem výše psal, řada ředitelů zejména ústavních zařízení, ale i běžných základních či středních škol mě odmítla skrze intimitu daného tématu.

Celkově si však myslím, že tato práce má hodnotu navíc zejména v posuzování skupiny klientů ústavní a ochranné výchovy. Bakalářských a jiných prací na pornografii je dnes bezesporu celá řada, nicméně, v kontextu ústavní výchovy byla znatelná absence. Proto je, dle mého názoru, velmi dobře, že se tentokrát myslelo i na danou skupinu, jež nám může ještě více rozšířit pohled na věc.

Závěr

Bakalářská práce se zaměřovala na komparaci zájmu o pornografii mezi žáky běžného rodinného prostředí a klienty zařízení ústavní a ochranné výchovy. Teoretická část věnovala pozornost obecnému vymezení pornografie, především pak online pornografie, včetně dalších kategorizací. Důležitost byla také směřována k rizikům pornografie na internetu a možným prevencím, zejména důležitosti rodinného prostředí. Po vymezení hlavního bodu zájmu se práce přesunula k popisu vývojových zvláštností dospívajících dětí, které jsou neodmyslitelně spjaty s otázkami psychosexuálního vývoje a potřebou seberealizace. Na závěr teoretické části práce věnuje pozornost ústavní a ochranné výchově, člení a popisuje typy jednotlivých ústavních zařízení a popisuje specifika zde umístěných klientů.

Ve výzkumné části bylo hlavním cílem komparovat obě reprezentativní skupiny a zjistit prevalenci vyhledávání a konzumace online pornografie. Dále se výzkum soustředil na věkové vymezení první zkušenosti s porno obsahem na internetu, frekvenci a důvody vyhledávání pornografie, odhalení motivace k vyhledání a konzumaci online pornografie, vyjádření osobního názoru na problematiku, zkušenosti s rizikovými či atypickými jevy během zkušenosti s pornografickým obsahem, technickou dosažitelností a otázkou rozhovoru o daném tématu napříč rodinným či školským prostředím.

Žijeme v moderní syntetické době, dovolím si nazvat v době „mobilové“ a vedle výhod nejnovějších technologií na nás číhá v tomto virtuálním světě řada nástrah, včetně rizikové online pornografie. Konzumace pornografického obsahu nemusí vždy znamenat něco špatného, je ale důležité rozlišovat mezi normou a nebezpečím, tím, co už je za hranou přístupnosti. Děti v období dospívání se nacházejí ve velmi citlivé vývojové etapě, a tak zde je snad nejdůležitější nastavit v rámci dané problematiky jasné mantinely. Nezapomínejme ani na děti a mládež z ústavních zařízení, kteří si svojí situaci nevybrali, avšak zaslouží si stejné šance do života, jako my ostatní.

Literatura

BLINKA, Lukáš. Online závislosti: jednání jako droga? : online hry, sex a sociální sítě : diagnostika závislosti na internetu : prevence a léčba. Psyché (Grada). Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5311-9.

CARNES, ET AL., Patrik. In the shadows of the net: breaking free of compulsive online sexual behavior. Center City, Minn: Hazeleden, 2001. ISBN 1-56838-620-6.

ČERNÝ, Jan. Sex na internetu. Svět na Internetu. Praha: Computer Press, 2002. ISBN 80-7226-672-1.

DIVÍNOVÁ, Radana. Cybersex: forma internetové komunikace. Praha: Triton, 2005. ISBN 80-7254-636-8.

DOLEŽALOVÁ, Pavla (ed.). Sborník z mezinárodní konference k problematice ústavní a ochranné výchovy: Respekt k dítěti : Praha, 23.6.-25.6.2010. Tišnov: Sdružení SCAN, 2010. ISBN 978-80-86620-29-9.

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JŮVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-.

HALL, Matthew. Revenge pornography: gender, sexuality and motivations. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2018. ISBN 978-1-138-12439-4.

CHMELÍK, Jan. Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6.

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5326-3.

JANSKÝ, Pavel. Dítě s problémovým chováním a náhradní výchovná péče ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Recenzované monografie. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-534-9.

KRAUS, Blahoslav. Sociální deviace v transformaci společnosti. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. ISBN 978-80-7435-575-2.

KŘIVÁNKOVÁ, Lucie. Sex, násilí a společnost: konsenzuální sadomasochismus jako součást kultury. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN isbn978-80-7380-853-2.

KULIŠEK, Jaroslava a DOLEJŠ, Martin. Depresivita a impulzivita ako prediktory rizikového správania dospievajúcich v systéme ústavnej starostlivosti a nižšieho sekundárneho vzdelávania. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019. ISBN 978-80-244-5654-6.

LANGMEIER, Josef a KREJČÍŘOVÁ, Dana. Vývojová psychologie. 2., aktualiz. vyd. Psyché (Grada). Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1284-9.

MARTÍNEK, Zdeněk. Agresivita a kriminalita školní mládeže. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2310-5.

MULLER, Mary Margaret. Jak ochránit děti před pornografií na internetu. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0694-1.

NOVOTNÝ, Jan Sebastian. Zdroje resilience a problémy s přizpůsobením u dospívajících. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2015. ISBN 978-80-7464-700-0.

POŠTULKA, Vladimír. Dějiny pornografie. V Praze: XYZ, 2007. ISBN 978-80-87021-30-9.

SLOBODA, Zdeněk. Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita. [Praha]: Pasparta, [2016]. ISBN 978-80-88163-09-1.

SLOMEK, Zdeněk. Etopedie. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-86723-84-6.

SLUSSAREFF, Michaela. Hry, sítě, porno: rodičovský průvodce džunglí digitálního dětství a puberty. Žádná velká věda. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2022. ISBN 978-80-7555-156-6.

ŠEVČÍKOVÁ, Anna. Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu. Psyché (Grada). Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5010-1.

ŠVANCAR, Zdeněk a BURIÁNOVÁ, Jana. Speciálně-pedagogické problémy ústavní a ochranné výchovy. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988.

THORNBURGH, Dick a WASHINGTON, Herbert S. Lin. Youth, pornography, and the Internet. Online. National Academy Press, 2002. ISBN 0-309-08274-9. [cit. 2024-04-23].

VAVRYSOVÁ, Lucie. Rizikové aktivity, depresivita a vybrané osobnostní rysy u českých adolescentů z dětských domovů se školou a z výchovných ústavů. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018. ISBN 978-80-244-5426-9.

VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8.

Odborné články v periodikách

KRATOCHVÍLOVÁ, Helena. Děti a internet: pohled z praxe kurátorky pro děti a mládež. *Sociální práce*. 2013, roč. 13, č. 3, s. 8-10 s. ISSN 1213-6204.

LA SALA, Zdeňka. Na internetu se děti mohou setkat s pornografií, ale i s nebezpečným člověkem: ostražití musí být rodiče i učitelé. *Týdeník školství*. 2007, roč. 15, č. 6, s. s. 5. ISSN 1210-8316.

LUKÁŠOVÁ, Kateřina. Škodlivý obsah na internetu. *Kybernetická kriminalita*. 2013, č. 4/2012, s. s. 7-22. ISSN 978-80-246-2668-0.

SPIPKOVÁ, Jana. Sexualita na internetu = Sexuality on the Internet. *Psychiatrie pro praxi*. Roč. 10, č. 2, s. s. 83-84. ISSN 1213-0508.

ŠVANCAR, Radmil. Bezdotyková generace u dotykových monitorů: nejčasteji hledaná hesla na otevřené školní wifině. *Učitelské noviny*. 2020, roč. 123, č. 8, s. s. 9-12. ISSN 0139-5718.

Internetové zdroje

All Adult Websites. Online. Hookupguru. Dostupné z: <https://hookupguru.com/all-adult-websites>. [cit. 2024-04-24].

Sledovanie pornografie (Prieskum medzi deťmi) 2022-23. Online. TLAKOVÝ HRNIEC; NEPORNU. Tlakovyhrniec.sk. 2023. Dostupné z: <https://tlakovyhrniec.sk/wp-content/uploads/2023/10/prieskum-deti-print.pdf>. [cit. 2024-04-23].

Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele školního roku 2023/2024. Online. Statistický informační systém Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. 2024. Dostupné z: <https://statis.msmt.cz/rocenka/rocenka.asp>. [cit. 2024-04-23].

Teens Are Watching Pornography, and It's Time to Talk About It. Online. ROBB, PHD, Michael. Common sense. January 10, 2023. Dostupné z: <https://www.commonsemmedia.org/kids-action/articles/teens-are-watching-pornography-and-its-time-to-talk-about-it>. [cit. 2024-04-23].

V Dánsku schválili zákon zakazující sex se zvířaty. Online. Deník.cz. 2005. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/v-dansku-schvalili-zakon-zakazujici-sex-se-zviraty-20150422.html. [cit. 2024-04-23].

Z výchovných ústavů utíká většina dětí, bezpečnost se zhoršila, říká psychopatolog. Online. DRBOHLAV, Andrej. Česká televize. 2019. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/z-vychovnych-ustavu-utika-vetsina-deti-bezpecnost-se-zhorsila-rika-psyhopatolog-66671>. [cit. 2024-04-24].

Citované zákony

Zákon č. 109/2002 Sb. Zákon o výkonu ústavní a ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Zákon č. 218/2003 Sb. Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změnách některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)

Zákon č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 1 – formulář dotazníku pro žáky běžného rodinného prostředí

Dotazník online pornografie (porno videa na internetu) - ZŠ, SŠ

Dobrý den,

Jsem student vysoké školy Adam Sobol a pro svou závěrečnou práci zadávám na školách tento dotazník. Budu moc rád, když si najdete čas na pár mých otázek v dotazníku (je jich pouze 15). Nemusíte se bát, dotazník je zcela anonymní a vaše jméno nebude zjišťováno :)

1 Jsem

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

- dívka chlapec jiné Nechci uvést odpověď

2 Navštěvuji

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

8. třídu ZŠ 9. třídu ZŠ 1. ročník SŠ 2. ročník SŠ

3 Setkal/a jsi se s pornografickým videem na internetu?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď **POZNÁMKA:** Pornografie je neumělecké znázornění lidského těla či sexuální chování, které nemá jiný účel, než „provokovat“ sexuální pud. Příklady pornografie na internetu: zobrazování samostatného sexu, masturbace, soulož mezi více lidmi, homosexuální soulož, atd.

- ANO NE

4 V kolika letech jsi se poprvé setkal/a s porno obsahem na internetu?

5 Jak často aktuálně vyhledáváš porno obsah na internetu?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

- Vícekrát za týden 1x za týden 1x za měsíc a méně Porno obsah nevychledávám

6 Z jakých důvodů vyhledáváš pomografický obsah na internetu?

Nápověda k otázce: Vyber jednu nebo více odpovědí

- Potřeba masturbace   Z nudy   Ze zvědavosti   Pocity samoty, prázdnoty   „Surfuji“ na internetu
- Porno obsah nevyhledávám
- Vlastní odpověď:

7 Jak jsi se poprvé dostal/a k porno obsahu na internetu?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď nebo napiš odpověď vlastní

- Sám/sama jsem si porno vyhledal/a   Někdo mi porno ukázal (např. spolužák, kamarád)   K pornu jsem se dostal/a náhodně (např. TV, internet, reklama)   Nešel/a jsem se s porno obsahem na internetu
- Vlastní odpověď:

8 Co si myslíš o sledování porno videí na internetu, jaké pocity to v Tobě vyvolává?

9 Jak moc jsou podle Tebe pomografická videa riziková?

Nápověda k otázce: Označ na škále -2 až 2

-2   -1   0   1   2

Jsou neškodná   Jsou riziková

10 Setkal/a jsi se s porno obsahem na internetu, kde se vyskytovaly prvky agrese (např. fyzické ubližování)?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

- ANO   NE

11 Během sledování pornografických videí bylo něco, co Tě vystrašilo/vyskytoval se zde nějaký netypický jev?

Nápověda k otázce: Označ na škále -2 až 2

-2   -1   0   1   2

NE   ANO

12 Při sledování pornografických videí, dozvěděl/a jsi se něco užitečného pro vlastní sexuální život?

13 Máš snadný přístup k porno obsahu na svém počítači nebo mobilu?

Nápověda k otázce: Označ na škále -2 až 2

-2   -1   0   1   2

---

rozhodně NE   rozhodně ANO

14 Bavili jste se někdy ve škole v rámci vyučování o tématu pornografie a její rizika?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

- ANO, opakovaně   ANO, ale pouze jednou   NE

15 Byla pornografie někdy tématem tvého rozhovoru s příbuznými v rodině (s rodiči, prarodiči, nebo s dalšími příbuznými)

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

- ANO, opakovaně   ANO, ale pouze jednou   NE

Příloha č. 2 – formulář dotazníku pro klienty zařízení ÚV/OV

Dotazník online pomografie (porno videa na internetu) - UV, OV

Dobrý den,

Jsem student vysoké školy Adam Sobol a pro svou závěrečnou práci zadávám na školách tento dotazník. Budu moc rád, když si najdete čas na pár mých otázek v dotazníku (je jich pouze 16). Nemusíte se bát, dotazník je zcela anonymní a vaše jméno nebude zjišťováno :)

1 Jsem

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

- dívka chlapec jiné Nechci uvést odpověď

2 Navštěvuji

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

8. třídu ZŠ 9. třídu ZŠ 1. ročník SŠ 2. ročník SŠ

3 Pobývám v

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

- Dětském domově Dětském domově se školou Výchovném ústavu Diagnostickém ústavu

4 Setkal/a jsi se s pornografickým videem na internetu?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď **POZNÁMKA:** Pornografie je neumělecké znázornění lidského těla či sexuálního chování, které nemá jiný účel, než „provokovat“ sexuální pud. Příklady pornografie na internetu: zobrazování samostatného sexu, masturbace, soulož mezi více lidmi, homosexuální soulož, atd.

- ANO NE

5 V kolika letech jsi se poprvé setkal/a s porno obsahem na internetu?

6 Jak často aktuálně vyhledáváš porno obsah na internetu?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

- Vícekrát za týden   1x za týden   1x za měsíc a méně   Porno obsah nevyhledávám

7 Z jakých důvodů vyhledáváš pornografický obsah na internetu?

Nápověda k otázce: Vyber jednu nebo více odpovědí

- Potřeba masturbace   Z nudy   Ze zvědavosti   Pocity samoty, prázdnoty   „Surfuji“ na internetu
- Porno obsah nevyhledávám
- Vlastní odpověď:

8 Jak jsi se poprvé dostal/a k porno obsahu na internetu?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď nebo napiš odpověď vlastní

- Sám/sama jsem si porno vyhledal/a   Někdo mi porno ukázal (např. spolužák, kamarád)   K pornu jsem se dostal/a náhodně (např. TV, internet, reklama)   Nešetkal/a jsem se s porno obsahem na internetu
- Vlastní odpověď:

9 Co si myslíš o sledování porno videí na internetu, jaké pocity to v Tobě vyvolává?

10 Jak moc jsou podle Tebe pornografická videa riziková?

Nápověda k otázce: Označ na škále -2 až 2

- _____
- 2   -1   0   1   2
- Jsou neškodná   Jsou riziková

11 Setkal/a jsi se s porno obsahem na internetu, kde se vyskytovaly prvky agrese (např. fyzické ubližování)?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

ANO NE

12 Během sledování pornografických videí bylo něco, co Tě vystrašilo/vyskytoval se zde nějaký netypický jev?

Nápověda k otázce: Označ na škále -2 až 2

-2   -1   0   1   2

NE   ANO

13 Při sledování pornografických videí, dozvěděl/a jsi se něco užitečného pro vlastní sexuální život?

14 Máš snadný přístup k porno obsahu na svém počítači nebo mobilu?

Nápověda k otázce: Označ na škále -2 až 2

-2   -1   0   1   2

---

rozhodně NE   rozhodně ANO

15 Bavili jste se někdy ve škole v rámci vyučování o tématu pomografie a její rizika?

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

ANO, opakovaně   ANO, ale pouze jednou   NE

16 Byla pomografie někdy tématem tvého rozhovoru s příbuznými v rodině (s rodiči, prarodiči, nebo s dalšími příbuznými)

Nápověda k otázce: Vyber jednu odpověď

ANO, opakovaně   ANO, ale pouze jednou   NE